

DARBININKAS

Lietuvos
mašininė
M. Kastytis
biblioteka

XLI NR. 3

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIO - JANUARY 13, 1956

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

Maskva vėl nori Pabaltijo aukso

BET ANGLIJA NEDUODA, NES NEPRIPAZĮSTA ANEKSIJOS

AP pranešė, kad sausio 11 Maskva paskelbė apie savo naują siūlymą Anglijos vyriausybei dėl Estijos, Latvijos, Lietuvos aukso fondų, kurie Anglijoje atsidūrė 1940.

Maskva pasiūlė, kad iš tų fondų būtų mokama anglam savininkam aukso kasyklų, kurias jie turėjo Sibire ir kurias bolševikai 1930 nusavino. Nusavindami jie išpareigojo mokėti tam tikras sumas jų savininkam. Bet nuo 1940, kada Anglija neišdavė Baltijos valstybių fondų Sovietam, mokėjimas sustabdė ir už aukso kasyklas.

Kitą dieną AP pranešė ir Anglijos atsakyma. Esą užsienio reikalų ministerijos pareigūnas spaudos konferencijai pareiškė, kad tarp aukso kasyklų ir Baltijos fondų "nėra tiesioginio ryšio".

Anglijos vyriausybė esanti Baltijos aukso išaldžiūsi Londone, nes Anglija dar nėra davusi pripažinimo Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksijai. Anglija betgi esanti priėmusi aneksijos faktą.

Anglija ignoravusi Sovietų Sąjungos siūlymą, gautą pereinamais metais rugsėjo mėn., nes Rusai neatsakė į Anglijos siūlymą liepos mėn. (Anglija buvo siūlusi tada atlyginimo reikalą už nusavintas aukso kasyklas perduoti arbitražui).

AP taip pat pasako, kad Londone tas Baltijos auksas vertinamas 15,960,000 dol.

Amerika nepriims kompromisų dėl pavergtųjų

Valstybės sekr. J. F. Dulles sausio 9 priėmė Pavergtosios Europos tautinių delegacijų pirmininkus ir su jais kalbėjo si 45 minutes.

Pavergtųjų vardu buvo padėkota prezidentui Eisenhoweriui ir valst. sekretoriui Dulles už jų pareiškimus dėl pavergtųjų kraštų kalėdiniuose sveikinimuose ir paskui, pasirodžius Chruščiovo kaltinimam. Taip pat pareiškė pavergtųjų pažiūras savo kraštų reikalui. Juos išdėstė V. Masens (Latvija), C. Visoianu (Rumunija), V. Sidzikauskas (Lietuva), St. Korbonski (Lenkija). Dulles išdėstė Amerikos pažiūras.

TAIP PAREIŠKĖ DULLES PAVERGT. EUROPOS ATSTOVAM

Pasikalbėjimo turinį ir dvasią spaudai perdavė United Presse agentūra. Anot jos,

PAVERGTŪJŲ ATSTOVAI MANO,

kad

- pavergtųjų tautų problema turėtų būti iškelta tarptautinėje konferencijoje ir Jungtinėse Tautose;

- pasaulio opinija turėtų spausti Sovietus, kad jie paleistų pavergtuosius;

- reiktų ir toliau vartoti radijo transliacijas į pavergtuosius kraštus, norint palaikyti pavergtųjų moralę.

Pavergtųjų atstovai taip pat informavo apie Sovietų paskutinę akciją tremtiniam grąžinti.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS DULLES PABRĖŽĖ,

kad

"Jungtinės Valstybės nepriims jokie kompromiso su Sovietų Sąjunga, kuris reikėtų satelitų pavergimo pripažinimą."

U. P. taip pat pažymėjo, kad pavergtųjų atstovai pasikalbėjimu buvo patenkinti.

Lietuvos delegacijos pirmininkas taip vertino:

Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas mūsų laikraščiui pareiškė konkrečiau tuos teigiamus išpuščius iš pasikalbėjimo. Viena, jis labai vertino pačius valstybės sekretoriaus pareiškimus, kurie sustiprino geras viltis. Antra, vertino faktą, kad pasikalbėjimas buvo skelbiamas viešai ir tokiu būdu pavergtųjų reiklas aktualinamas. Trečia, labai vertino, kad pati vizito iniciatyva išėjo iš valstybės departamento. Tiesa, anksčiau Pavergtosios Europos atstovų buvo prašyta audiencijos, bet pasikalbėjimai būdavo nukreipiami į pavaduotojus ar kitus pareigūnus.

Dabar pirmas kartas, kada valst. sekr. Dulles priėmė Pavergtosios Europos atstovus. O kai dėl lietuvių, tai iš viso pirmu kartu lietuviškam veiksniam teko būti priimtiems paties Dulles.

Lietuvos delegacijos pirmininkas mano, kad pavergtųjų kraštų atstovai šiuo tarpu yra virte veiksniai, kuris rastas dėmesio vertas Amerikos politikoje su Sovietais.

— Ar pakvietimas pas valstybės sekretorių ir jo pareiškimai nėra susiję su būsimais rinkimais?

— P. Sidzikauskas atsakė manęs, kad ne. Gal daugiau su Sovietų pagyvėjusiu veržimusi į artimuosius rytus, su jų propaganda prieš tariamą Vakarų kolonializmo politiką.

— U. P. dabartiniame komunikate ir "Times" dabar kalba apie "satelitinės tautos"; tarp jų įskaitomos ir Baltijos valstybės. Anksčiau tarp satelitų jų nebūdavo minima. Ar tai reiškia pakitus nusiastatymą?

— Iš V. Sidzikausko pareiškimo aiškėjo, kad Amerikos oficialiuose pareiškimuose dabar Baltijos valstybės ir kiti Europos pavergtieji kraštai eina bendru tuo pačiu vardu.

— "Satelitinės tautos" nėra teisingas vardas, nes jis reiškia pripažinimą, kad tautos seka ir pritaria bolševikiniam režimui. Ar nepadaryta pastanga, kad ta klaida būtų atitaisyta. Jeigu jau norima vartoti satelitus, kad sakytų: "satelitinės vyriausybės".

— Pavergtosios Europos atstovai kreipė oficialių istaigų dėmesį į tai. Buvo pageidauta, kad vadintų ne "satelitinės tautos", bet "pavergtom tautom" (captive nations). Tebėra spaudoje tam tikros maišaties, bet vis daugiau linkstama vartoti "captive nations" kalbant apie tautas — valstybes ir "satelites" kalbant apie vyriausybes.

Baigdamas pastabas V. Sidzikauskas pažymėjo, kad apsilankymas pas valstybės sekretorių sutapo su Pavergtosios Europos šimtojo posėdžio suktakimi.

SEN. W. F. KNOWLAND (R.) ir Rep. J. Martin (D.) kalbasi su korespondentais Jiedu pareiškė, kad prezidento planą padėti ūkininkams paremsiančios abi partijos.

Dulles išpėjo dėl naujo pavojaus

Valst. sekr. J. F. Dulles sausio 11 spaudos konferencijoje perskaitė išpėjimą tautai dėl naujos Sovietų Sąjungos grėsmės. Nurodė, kad Sovietai dabar, keisdami taktiką, nori paimti į savo kontrolę kitų tautų ūkinį ir socialinį gyvenimą. To

pavyzdžiu suminėjo Indija, Egiptą, Burmą. Ūkinį ir socialinį gyvenimą turint savo įtakoje, savaime nustos reikšmės politinis ir karinis pasipriešinimas.

Amerikiečių tauta turi tai žinoti, kad sąmoningai galėtų pasipriešinti Sovietų šios rūšies ekspansijai. Šitas pasipriešinimas reikalauja iš Amerikiečių, kad ji eitų su ūkine pagalba kitom tautom į talką. Dulles spaudai pripažino, kad atominių ginklų srityje Amerika tebeturi persvara. Bet taip tik spėjama. Amerika negali pasiduoti Sovietų ir Indijos gundymams sustabdyti atominių ginklų bandymus.

Dulles pareiškimui yra pritaręs ir prezidentas Eisenhoweris.

"Times" pabrėžė:

Valstybės sekr. J. F. Dulles pasikalbėjimas su Pavergtosios Europos atstovais buvo pažymėtas ne tik United Press aprašymo. "N. Y. Times" kitą dieną skyrė ir vedamąjį. Jame išryškino iš naujo kovą dėl pavergtųjų kraštų išlaisvinimo, o taip pat Amerikos nusistatymą dėl jos.

Esą ta kova iš naujo buvo atgaivinta prezidento Eisenhowerio ir valst. sekr. Dulles pareiškimais. Amerika iš naujo pabrėžė pavergimo nepripažinimą ir atmetė bet kokias tuo reikalui derybas su Sovietais. Laikraštis kartojė prezidento pareiškimą, kad pavergtųjų išlaisvinimas liekasi ir toliau Amerikos užsienio politikos vienas iš svarbiausių siekimų.

NYT aiškino, kad toje kovoje "mūsų ginklas nėra jėga. Greičiau mūsų ginklas yra principai ir idėjos, lauge į mūsų istorines tradicijas". Talingas pavergtųjų tautų išlaisvinimas esąs siekimas abiejų Amerikos politinių partijų.

Neutraliesiems neduos nė cento

Valst. sekr. Dulles atsišaukime į tautą skatino ir toliau remti pinigais kitus kraštus. D. Lawrence (NYHT) aiškina, kad tarp amerikiečių nekyla ir klausimo, jog laisvąjį pasaulį reikia remti. Tačiau tarp kongresmanų abiejose partijose jau kyla šūkių: "Milijardus sąjungininkam, nė cento tariamiem neutraliesiems".

Aiškina, kad šiandien yra tik laisvojo pasaulio pusė ir vergijos pusė, o jokio neutralumo nėra. Moraliniu atžvilgiu negali būti jokio neutralumo. Kas save nori laikyti neutraliu, tai jo reikalas. Bet tuo atveju Amerikos reikalas taip pat jo neremti savo pinigais. Tarp tokių neutralių sumini Indija, Egiptas.

Lawrence sustoja ir prie Prancūzijos su Italija. Ten komunistai laikomi tokia pat lojalia partija kaip ir kitos, nors visi žino, kad tai Maskvos dirguojama ir jai dirbanti partija. Jei Prancūzija ir Italija leidžia komunistam taip laisvai veikti ir griauti valstybės pagrindus, tai jau kyla klausimas, ar ilgai Amerikos mokesčių mokėtojai norės savo pinigais remti tuos kraštus, kurie leidžia tą griovimo darbą vykdyti.

mas, ar ilgai Amerikos mokesčių mokėtojai norės savo pinigais remti tuos kraštus, kurie leidžia tą griovimo darbą vykdyti.

CHURCHILLIS PRIEŠ SVECIUS IŠ MASKVOS

W. Churchillis pataręs min. pirm. Edenui surasti būdą atsisakyti nuo Bulganino ir Chruščiovo vizito Londone. O jis numatytas pavasarį.

BRITAI PASIUNTĖ JAU KARIUOMENĖ

Anglijos vyriausybė sausio 10 pasiuntė į Kipro salą 1600 naujų parašiutininkų. Jie skirti padaryti tvarkai Jordanijoje, jeigu ten kils didesnės riaušės prieš vakariečius. Nuo Kipro salos iki Jordanijos oru pusvalandis kelio.

Kipro saloje dabar yra Anglijos karinis štabas, perkeltas iš Egipto atidavus Suezą kanalą. Kipre stovi nuolat 12,000 anglų kariuomenės.

PRIEŠ IZRAELI

● Syrija kreipėsi į Saugumo Tarybą, kad ji pasmerktų Izraelį dėl užpuolimo, kuriame žuvo 56 arabai ir 6 žydai. Syrijos skunda parėmė Sovietai.

Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos atstovai Saugumo Taryboje sutarė siūlyti, kad Izraelis būtų pasmerktas už Syrijos užpuolimą. Tik jų siūlymas švelnesnis už Sovietų, nes nereikalauja nuostolių atlygti.

● Anglijoje žemės drebjimas buvo jaučiamas sausio 10. Drebejo langai, svyravo ant sienų paveikslai, krito nuo stalių lėkštės. Buvo didelė panika. Bet aukų nebuvo.

● Jordanijos vyriausybė paskelbė, kad riaušės kursto ir pinigus jom duoda Egipto ir pietų Arabijos valdžia.

● Europoje audros ir sniegas. Ypačiai rytų Anglijoje. Lavių judėjimas daugiausia sustojė.

● Iš rytų Vokietijos perbėgo į vakarus per 1955 metus 150,000.

● Floridoje atšalo taip, kad vaisiniai medžiai iššalo. Nuostolių už milijoną.

● Virginijos valstybėje visuotinis balsavimas dviem trečdaliais pasisakė prieš mokyklų "integraciją", t. y. prieš bendras mokyklas baltiesiems ir juodiesiems. Balsavimas pasisakė priešingai, nei buvo išaiškines vyriausias teismas.

● Prancūzų frankas nukrito iki 400 frankų už dolerį. Oficiali kaina 350. Priežastis — valstybė nematyti tvarkos.

● Syrijos parlamentas tik vieno balso dauguma atmetė siūlymą duoti moterim balsavimo teises. Moterų sąjunga telegramom dėkojo parlamentui, kurie balsavo už. O žmonas tų parlamento narių, kurie balsavo prieš, išmetė iš sąjungos, kam jos nepadarė vyram įtakos, kad balsuotų už.

● Norvegijoje parduotas iš varžytinių rašytojo Knuto Hamsuno namas. Rašytojas jau mirė, bet pabaudą, kurią iš jo teismas priteisė už nacių veiklą, vis tiek reikia mokėti. Tai pabaudai padengti ir teko jo namą parduoti.

● Argentinoje išvyko švedų ir austrų ekspedicija tirti šiaurės vakarų Argentinoje dykumos, vadinamos Atacama. Ji esanti didžiausia pasaulio dykuma, pakilus nuo jūros lygmens per 4000 metrų.

UŽTENKA ŽAISMO, KURIS VEDA Į PRAŽŪTĮ

Dienos veidas Prancūzijos politikoje

kas negavo tiek naujų balsų kaip jo grupė — nepriklausomieji.

Jo politiniai, priešininkai vadiną jį reakcionierium, o jo grupę konservatoriais. Svetimoje spaudoje jis vadinamas realistu, šaltu negailestingu realistu, kuris žiūri į padėtį be pagraminimų.

Prieš rinkimus jis kalbėjo į Prancūzijos jaunimą. Jis klausytoji negali sužavėti savo oratoriškais gabumais, kaip tai Prancūzijoje įprasta. Jis kalba vienodai ir ramiai. Jis net nekaltbėjo jaunimui apie rinkimus. Jis tik kreipė jaunimo dėmesį, kad jie suprastų padėtį ir nesiduotų apgaudinėjami tuščiais, išpuštais žodžiais, nes tikrosios padėties žmonės bijo ir nori jos nematyti, o tuos, kurie ją atskleidžia, vadina reakcionieriais ar kitokiais dienų koliojamais vardais.

PINAY PLĖSĖ PRANCŪZŲ TAUTAI NUO VEIDO AMBICIJOS KAUKĖ

Jis priminė, kad Prancūzijos atstovas Cambon jau 1919 išpėjo prancūzus susigyventi pamažu su mintimi, kad prancūzai tampa vis labiau antraeile tauta. Tik 1940 įvykiai parodė visuomenei tą skaudžią tikrovę. Šita tikrovė sustiprino prancūzų įgimtą palinkimą kriti-

kuoti ir ieškoti kaltininkų. Bet toji kritika neatvedė į naują pasiryžimą gyventi ir veržtis pirmyn. Šviesuomenė slėgė kompleksai, kurie paralizavo jos valią. Vienas kompleksas — tai kaltės pajautimas dėl prancūzų kolonialinės politikos. Jaučiasi prancūzai dėl to kalti. Jausmas dar labiau stiprina sovietinę propagandą prieš kolonialinę politiką ir Prancūzijos draugų išpėjimą. Kitas kompleksas — tai mažavertiškumo pajautimas akivaizdoje jaunų ir kylančių tautų.

Iš to kyla pavadas ir baimė, kad kitos tautos veržiasi pirmyn. Tai pažadina ne norą konkuruoti, bet bejėgiškumą ir baimę.

PINAY DRAŠINO VERŽTIS Į ATEITĮ

Pinay nesitenkino nutraukti prancūzų įprasto pasididžiavimo kaukę. Jis nesitenkino žiauria tikrovę parodęs prieš akis. Jis mėgino duoti ir naujus receptus, kaip reikia prisitaikyti prie naujos padėties ir padaryti žygius, kurie palaikytų prancūzų tautą gyva ir toliau... Jis kalbėjo, kad reikia sakysim savo viduje pakeisti pažiūras į tradicinę Prancūzijos didybę — kariuomenę. Moderni karo technika visai nereikalaujanti šimtų tūkstančių jaunų vyrų laikyti karinėse. Kariuomenė turi apimti tik pastovius kadrus ir technikus. Visi kiti tereikalingi tik (Nukelta į 2 psl.)

"NAUJUJŲ METU sveikinimai" iš Washingtono pasiekė visus amerikiečius. Tai raginimai 1955 metų mokesčius mokėti.

● Londono britų muzėjus laikomas turtingiausias pasaulyje. Knygų lentynų ten yra 120 kilometrų. Bet jau 117 kilometrų užimta. Naujom knygom belieka tik 3 kilometrai. Tūkstančiai knygų ir laikraščių; guli suversti rūsyse.

● Egipto min. pirm. Nasseris paprašė Sovietus papildomų ginklų, jei Amerika duos ginklų Izraeliui.

Austrijos žandarai nuvežė juos į pasienį

Lietuvos Laisvės Komitetas pranešė tremtiniam, kad įstatymai neleidžia tremtinių išduoti Sovietam, prievarta repatrijuoti.

Tai geras ir reikalingas spėjimas ir nuraminimas. Bet tuo pačiu metu laikraštiniukas Julius Epšteinas, kuris daug sykų rašė apie priverstinę repatriaciją pirmaisiais metais po karo, dabar vėl atriepa dėmesį, kad ne visur tremtiniai gali būti tokie saugūs. Savo straipsnyje "N. Y. Staats-Zeitung..." jis kalba apie Austriją, kurioje yra 25.000 pabėgėlių — tą pačią Austriją, kuri buvo paversta daugelį metų, pernai atgavo laisvę, pernai priimta į J. Tautos. Epšteinas pateikia davinius, kad toji Austrija išdavinėja pabėgėlius prievarta.

ISDAVIMO FAKTUS NURODO PATI AUSTRŲ SPAUDA

Austrų laikraštis "Kurier" Vienoje 1955 rugsėjo 29 tokia žinia buvo davęs:

"Austrija išduoda pabėgėlius. Jau kuris laikas ima kartotis žiaurus žaidimas: pilkas žandarmerijos autobusas — volksvagenas pervažiuoja siena. Kaip įsakius abidvi pasienio kartys tik prieš tai buvo pakilusios. Autobuso durys atsidaro, iš autobuso paskubom iškraustomi keletas žmonių, kurie po akimirkos iš išgąsčio ima šaukti: jie veltui buvo pabėgę — Austrija juos vėl išdavė".

"Niekas nesako šiem žmonių, kas jų laukia. Jie buvo manę, kad juos gabena kitam tarymui. Kai jie išlipo iš autobuso; jie pamato stovi Jugoslavijos žemėje, priešais pasienio kareivius komunistus. Valdžia ramina savo sąžinę užtikrinimu, kad šitie žmonės bus nubausti tik "dėl formos". Paskutiniu metu prasidėjo masinis bėgimas iš pabėgėlių lagerių, kai tik pasklido žinia, kad dalis pabėgėlių turės būti išduoti".

Spalio 24 savaitinis laikraštis "Graz am Montag" davė naujų faktų rašydamas:

"Priešais kalėjimą Leibnitze sustoja apylinkės žandarmerijos sunkvežimiai. Pareigūnai išveda apie tuziną išbaimintų vyrų ir moterų ir verkiandų vaikų iš jų celių kalėjime; žandarai nuveža juos į pasienį prie Spielfeldo. Ten juos perima Jugoslavijos pasienio policininkai. Verkiantieji ir šaukiantieji žmonės tai Jugoslavijos pabėgėliai, kuriuos austrai išduoda Jugoslavijos valdžiai. Šita tragedija kartojasi beveik kas antra diena. Pabėgėlių banga vis nenutrūksta. Bet Austrija suteikia azylį tik politiniams pabėgėliams".

"Kai šitas naujas įsakymas paskelbtas, vis pabėgėliai gabenami į Leibnitze, kur apygardos valdžia nusprendžia, kas "politinis" pabėgėlis; bet iš šimto tokių teesti du".

VELTUI JIE BEGO • AUSTRIJOS VALDŽIA PABEGĖLIUS ISDAVINĖJA KOMUNISTAMS • AUSTRAI GINASI, BET...

Ta austrų spaudos žinios. Jos rodo, kad išdavimas tebeina.

APIE ISDAVIMUS AMERIKIEČIAI ŽINO

Pernai spalio 18 "New York Times" skelbė savo korespondento iš Ženevos tokia žinia: "Amerikiečių pareigūnai yra susirūpinę žiniomis apie elgesį su politiniais pabėgėliais, kurie atbėga iš anapus geležinės uždangos ir iš Jugoslavijos į Austriją".

"Žinios, kurios pateiktos valstybės departamentui, rodo, kad pasibaigus Austrijoje sąjungininkų okupacijai, Vienos vyriausybė sustiprino spaudimą pabėgėliams, kad jie grįžtų į kraštus, iš kurių jie kilę. Šitos žinios rodo priverstinio deportavimo faktų skaičių augant".

"Amerikiečiai pareigūnai Ženevoje mano, kad Austrijos kancleris Julius Raab, būdamas Maskvoje, padarė su Sovietais slaptą sutartį, kurios tikslas palengvinti pabėgėlių repatriaciją".

"Rusų misijom buvo leista lankyti pabėgėlius lageriuose. Jiem leista taip pat susitikti su pabėgėliais, kurie gyvena ne lageriuose".

IS LIETUVOS

Rašo LINUS

TEIGIAMO HEROJAUS NERA

Gruodžio mėn. dramaturgų, filminkų ir rašytojų bendroje konferencijoje buvo ieškomas Lietuvos "teigiamas herojus". Buvo nurodyta, kad jau turima visa eilė vaidinimų filme ir scenoje, kurie atskleidžia "šurpų praeities kaimo vaizdą", tačiau "teigiamo herojaus" taip ir nesurado. Kultūros ministeris J. Banaitis nusiskundė, kad dabartinis kaimas niekieno nėra teigiamai atvaizduotas ir nėra sukurtas "visaliaudinis herojus". Dėl to reikė nepasitenkinimą lietuviams Kremlio, Mozolovskaja, Motilevskaja. Pastaroji tikėjosi: o gal hidroelektrinė statyba lietuvius pažadinsianti... Meškauskienė barė rašytojus, kad nerašo kinoscenarijų, be kurių negalima statyti filmo.

O neigiamas turi būti toks

V. Rudminas "Tiesoje" džiaugiasi aktoriaus Kavaliausko puikiai atliekama "Kremliaus kurantuose". scena, kur rodoma neapykanta kapitalistam ir anglosaksam. Dramoje vaizduojamas anglas laikraštiniukas esąs tikras bukaprotis. Rudminas sako, kad lietuvių žiūrovai "buve sužavėti" šia Kavaliausko - Sipario (anglo) scena, kurioje atskleidžiami du pasauliai — "jaunas kylantis, susiduriantis savo kelyje su begaliniais sunkumais, bet kupinas pasiryžimo juos nugalėti,

Paskiau tame pačiame "Times" ir "Herald Tribune" buvo rašoma, kad pagal taikos sutartį Austrija nėra įsipareigojus išduoti pabėgėlius nei leisti Sovietų lankyti pas juos. O jeigu Austrijos vyriausybė taip daro, tai ji klaidingai suprant "neutralumą".

AUSTRIJA GINASI IR... PATVIRTINA

Spaudos ir visuomenės triukšmas priverė Austrijos vyriausybę aiškintis. Jos vidaus reikalų ministeris (Austrijos atstovas Amerikoje dr. Gruber per tą patį "Times" 1955 lapkričio 7) paneigė tvirtinimą, kad Austrijos vyriausybė sustiprinusi spaudimą repatrijuoti ir kad ji padariusi slaptas sutartis su Maskva repatriavimo reikalu. Bet tik spėjo Gruberis apie tai paskelbti, netrukus gruodžio 1 "Times" korespondentas iš Vienos pranešė, kad Austrijos vyriausybė "atnaujiniusi" azylio teisę pabėgėliams. Atnaujiniusi, vadinasi, anksčiau tos teisės ji neapraktikavo...

KAS TAS POLITINIS PABEGĖLIŠ

Austrijos vyriausybė aiškino

Rašo LINUS

TEIGIAMO HEROJAUS NERA

kitas tariamai stiprus ir turtingas, bet jau pakirstas, kupinas baimės ir netikrumo"... Rudminas mano, kad teatras partijos uždavinį atliko gerai.

IR DAILININKAM NURODO PAVYZDĮ

Didžiausias dailininkas Lietuvoje pagal "Tiesą" esąs V. Dilka su paveikslu "Kolkosio steigiamasis susirinkimas". Antruoju einas S. Gračov "Klaidėdos išvadavimas", toliau jau M. Rozental — "Jaunasis Dzeržinskis pogrindžio susirinkime", B. Jasevičiūtė — "Rašytojai pas karių", L. Sargailis — "Petras Cvirka ir Jank Kupalas". Paskutinėje vietoje "Tiesa" žymi A. Zmuidzinavičiaus gamtovaizdžius.

Dailininkus pagyręs, "Tiesos" korespondentas primena, kad "liaudžiai jie yra dar labai daug skolingi". Girdi, Lietuvos darbininkijos gyvenimas beveik visai neatsispindi Lietuvos dailininkų darbuose. Kaltina, kad jie renkasi temas ne konkrečias ir jas atlieka eskizais. Pavyzdžiu jiems nurodo Riepinio "Volgos burliokus". Pataria dailininkam pažinti dėsnius, "pagal kuriuos vystosi Lietuvos gyvenimas. Be marksistinio — leninistinės tikrovės supratimo jie niekad nebus sėkmingi".

● J. Senkus gruodžio 27 gynė disertacija tema "Paznavykyio arba šiaurės vakarų kapšų tarmė"; K. Ulvydas — "Dabartinės lietuvių kalbos prievėksmis". Kitą dieną gynė disertaciją gydytojas A. Pronckus — "Opinių ligonių skrandžio sekrecijos ir motorikos kitiškai pirmomis paromis ir tolesniam laikotarpyje po skrandžio rezekcijos".

● Iš 189 prekiaujančių komisio krautuvių tik 6 turi šaldytuvus. — rašo "Tiesa".

● 600 skundų per pusę metų buvo gauti auto transporto ministerijoje. Ministerio pavaduotojas Brazovski skundus persiuntė Prochorenkai, tas Koniajevui, šis Posterniakui. Ten skundai visai dingę. Taip rašo "Tiesa". Užmiesčio autobusų 40% neveikia, nes nėra padangų, atsarginių dalių. 1954 metų autobusai baigė su 1.300.000 rb. nuostoliu.

si, kad ji laikosi Ženevos sutarties ir "politinių pabėgėlių" neišduoda... Bet

Jungt. Tautų komisaras dr. G. J. van Heuven Goedhart savo pranešime Jungt. Tautom kaip tik aštriai kritikavo Austrijos vyriausybę,

kad ji neturi aiškaus nustatymo, kas yra politinis pabėgėlis; kad ji palieka kiekvienam valdininkui spręsti pagal savo nuožiūrą dėl kiekvieno pabėgėlio. Reikalavo, kad tas reikalas būtų pavestas centrinei valdžiai. Tada Austrijos valdžia, kaip matyt iš "Times" gruodžio 1 pranešimo iš Vienos, paaiškino, kad

toliau joks pabėgėlis nebus deportuojamas be vidaus reikalų ministerio apsvartymo...

Tai jau pažanga, spaudžiant opinijai. Bet tik spaudžiant.

Pateikta medžiaga griauja malonų ir kilnų vaizdą, kurį esam susidare apie Austriją iš istorijos. Tenka apgailestauti, kad nebėra Austrijos, kuri buvo Europos politinis centras; nebėra Austrijos, kuri buvo elegancijos ir grožio sostinė; kuri buvo Europos kultūros židinys... Nuskambėjo Vienos valstai, "sušoko Kongresas" paskutinį savo šokį, ir prasidėjo Austrija, kuri prieš karą savo sostinėje ėmė statyti raudonojo socializmo tvirtoves, kad paskui jas pati griautų iš patrankų. Ir pabuvusi nacių ir komunistų vergijoje, neatgavo supratimo laisvės netekusiem; ji ėmėsi pardavinėti žmones į vergiją... Tokia dabar Austrija, kuri priimta į Jungtines Tautas. M.

CHICAGOJE paslydo ir užsidėgė autobusas. Sužeista 18 žmonių.

RETESNI, BET ISPŪDINGESNI MINĖJIMAI BŪTŲ DAUG VERTINGESNI

LIETUVOS kariuomenės šventės minėjimo reikalu Darbininko redakcija yra gavusi dar 3 straipsnius. Jie užimti nemažai vietos. Jų autoriai, rasi, bus malonūs atleisti, jei čia tik pagrindines jų mintis paktuosime.

Sk. St., Kanada, rašo: "I minėjimus jau taip sunku pritraukti mases, bet kai jų būna metuose keli, bendroje sumoje lietuvių atsilanko daugiau, negu tuo atveju, jei jų būtų tik vienas... Darbininko 90 nr. Jūs siūlote Savanorių dieną. Tai būtų labai nepilnas vardas. Jų buvo tik maža dalis, o kariuomenė buvo ir bus, kol bus Neprikli. Lietuva. Kai ji tarnavo tam tikram laiko tarpe "vadinamam režimui, ne vien tik jos kaltė. Laikui bėgant į ją ateina nauji žmonės iš visuomenės su naujom nuotaikom. Joms, užkrečiama ir kariuomenė. Aš žinau faktą, kad jei ne karas, ta pati kariuomenė būtų režimą pakeitusi... Ateityje

as manyčiau, kad panašių rašinių nereikėtų spausdinti, nes jie ardo neskaitytos mūsų tautos vienybę. Juk mūsų lietuviškąjį judėjimą palaiko, palyginti, nedidelis nušimtis aktyviųjų tautiečių, o jų tarpe rasime nemažą, kuriems kariuomenės vardas yra brangus (ne dėl gerų joje turėtų vietų, bet dėlto, kad kariuomenė yra mūsų tautinės stiprybės simbolis)... Tad ir sav-kūrėjo Al. Mackevičiaus protestą, buvusį Darbininko 90 nr., laikau turintį pagrindą".

A. Markonis New Yorkas, rašo: "Atsižvelgiant į tai, kad minėtam S. Suž. straipsnyje iš esmės nieko nebuvo pasisakyta prieš L. Kariuomenės minėjimą (buvo siūloma tik sujungti ją su Vasario 16 ar kitos kurios tautinės šventės minėjimu), p. Mackevičiaus protestą reikėtų laikyti tik grynų nesu-

sipratimu, į kurį net ir nevertetų per daug kreipti dėmesio... Tačiau, kadangi p. Mackevičius labai vienašališkai tame savo proteste nušviečia kariuomenės vaidmenį Lietuvos nepriklausomam gyvenime, išskeldamas tikrai jos nuopelnus kovoje už tėvynės laisvę, kurie, nėra abejodamas, yra negincijami, nutylėdamas betgi jos laikyseną ir veiksmus vėlesniam laikotarpyje... objektyvumo vardan, tebūnie tasai protestas proga šioje vietoje padaryti sugestijas visiems "protestantams", jog jie malonėtų atsiversti ir kitą medalio pusę, kad nebūtų preteksto juos pakaltinti vienašališkumu"... Straipsnio autorius nurodo Lietuvos kariuomenės laikyseną gruodžio 17 perversmo, tautininkų valdymo ir suvalkiečių sukilimo metu. Toliau autorius pastebi, kad tuo "nesiekiamą visiškai

nuvertinti Lietuvos kariuomenės reikšmės, ją suniekinti ar įžeisti. Lietuvos kariuomenė, kaip krašto gynimo organas, kiek jos pastangomis buvo įmanoma, atliko jai skirtą uždavinį, ne tikta stovėdama krašto sienų sargyboje, bet prisidėdama ir prie Lietuvos jaunimo auklėjimo, švietimo bei kultūrinimo... Betgi negalima pasakyti, kad ji buvo be priekaištų ir klaidų, ypatingai kiek tai lietuš besalyginį rėmimą ir palaikymą buvusio režimo, taip svetimo lietuvių tautos dvasiai ir aspiracijoms; todėl ir jos ypatingas bei išskirtinas minėjimas šiandien ne visiems atrodo reikalingas ir prasmingas".

J. Vildūnas, Kanada rašo: "Šiandien visi esame lygūs mūsų tautos kariai ir visi turime teisę tuo ar kitu klausimu (Nukelta į 3 psl.)

Užtenka žaidimo...

(Atkelta iš 1 psl.)

apmokytį elgtis su ginklais ir pripratinti prie karinės drausmės. Bet tam užtenka mėnesių.

Nebereikia šiandien skirti ginkluotos tautos dalies nuo beginklės.

Abidvi yra tas pat. Ir civilinių žmonių saugumas šiandien nesiskiria nuo kariuomenės.

Santykiuose su kitais kraštais reikia siekti europinių tautų vienybės —

jungtinė Europa su anttautine baze turi būti ir Prancūzijos siekimas, kuris iš naujo įprasmis prancūzų gyventi ir veikti.

Užtenka žaidimų pagal senas gražias taisykles, kai po kojomis visai kitas pagrindas. Tas žaidimas privedė Prancūziją prie bedugnės krašto...

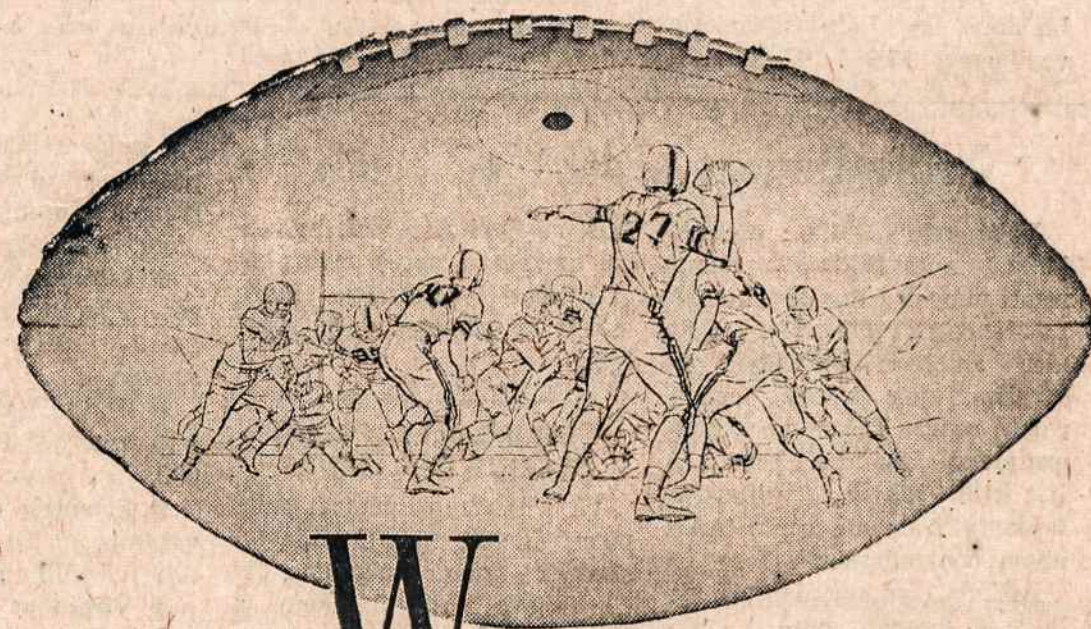
TAI ISPĖJIMAS NETIK PRANCŪZAM

Ar Pinay atsistos Prancūzijos priekyje — dar maža vilties, nes

jis nemėgsta tokių kompromisų, kurie palaužia pažangos eigą ir palieka toliau klestėti įsisenėjusią taisyklę "laissez passer" — tegul sau teka, kaip ligšiol.

O Prancūzijoje tik tol vyriausybės išlaiko, kol jos nesima reformų. Bet ten, kur Pinay dalyvavo darbe, ten jis paliko pėdsakus. Paskutiniu laiku "Times" Prancūzijos vyriausybę ir vadino nebe Faure vyriausybę, bet Faure-Pinay vyriausybę.

Jeigu ir nebus Pinay Prancūzijos priekyje, tai jo drąsus reikalavimas atsisakyti nuo kaukių ir atsistoti ant tikrosios žemės yra dėmesio vertas ne tik prancūzams. M.

Will your boy ever play on the varsity?

THE score is 12-7, 4th down and goal to go. The center snaps the ball, the quarterback fades back, passes to your boy — who goes over for the touchdown! The stadium goes wild — cheering your son, the hero of the Thanksgiving game.

Isn't this a dream you've always cherished? Most parents have. And the chance to star in varsity football is just one of the many opportunities open to the boy that goes to college. There are far more important values to be gained, too, values you don't want your son to miss out on.

Here's an easy way for you to give your child a college education. Get together the necessary money through the Payroll Savings Plan. And the

sooner you get started, the easier it will be. We'll say your son is 8 years old. If you start today to save \$7.50 a week through Payroll Savings, you'll have an educational fund of \$4,277 in time to start him off to college. If your child is only 2, save \$3.75 a week and in 15 years you'll have \$3,600.

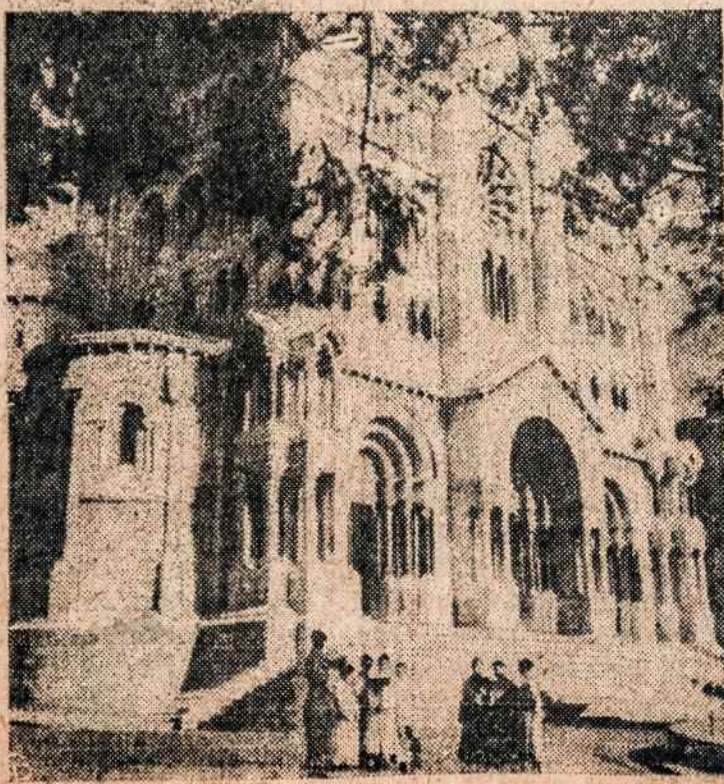
You must take the first important step. Tell your pay office how much you want to save each payday. After that, the rest is automatic. Your company will invest your money regularly in U.S. Series E Savings Bonds which they'll turn over to you. On this safe and systematic savings plan, your child's college education will be provided for by money you won't even miss.

The easiest time to save is now — when you're earning more than ever before. The easiest way to save is through the Payroll Savings Plan.

Make tomorrow's dreams come true by investing today in U. S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

YOUR NAME HERE

SV. KAROLO KATEDRA Monake, kur, sakoma, būsiandies jungtūvės princas Rainier III ir filmų artistė Grace Kelly.

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAMS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATAS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCIJĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija tūso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Uz skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mūsų tautiniai ir religiniai židiniai

Žmogus savam krašte yra turtas, paveldas, rėmuose. Ji-sai priliakimas savo žemės, savo tautos ir savo tikėjimo. Kai tų atramų žmogus netenka, ima aptrupėti, tų paveldas be rėmu. Tų pavojų išgyvena kiekvienas, atsidūręs svetur, kol išgyvena naujoje vietoje ir naujoje visuomenėje. Tačiau vyresnio amžiaus žmonėm tai sunkiai įmanoma, ypač kai dar nutraukiamas ryšys su savo tauta ir tikėjimu. Tokie žmonės anksčiau palūžta savo dvasia, negu sėspėja sutapti su kitu kraštu.

Sia tiesą labai gerai suprato senieji lietuviai, atvykę į Ameriką, nors daugumas jų buvo ir nemokytų. Savo sveiku protu jie gerai suprato didelę reikšmę lietuviškųjų draugijų ir parapijų. Jom kurti ir išlaikyti jie negalėjo nei savo triūsos nei išlaikd. Tuo pačiu jie save išlaikė lietuvių tautai ir Katalikų Bažnyčiai. Kas nesidėjo į jokią draugiją ir parapiją, tų šiandien jau nebėra lietuvių tarpe. Juo toliau, juo vis aiškiau darosi, kad mūsų tautiniai ir religiniai židiniai gyvenimi išliko tose vietose, kur iš pat pradžios susiorganizavo tvirtos parapijos. Jei kaipur jų lietuviškumas yra jau apiblašęs, tai be parapijos nebūtų šios dienos sulaukęs nė tiek, kiek jo tebeliko. Ir toliau parapija palieka mūsų lietuviškumo tvirta atrama.

Susirūpinimas lietuvišką parapija yra paskatinęs kun. Juozą Jusevičių, Omahos lietuvių uolųjį kleboną, parašyti knygelę "Geras parapietis". Joje autorius paprastai, bet nuoširdžiai ir tiesiai rašo: "Būtinai reikia priminti, kad kiekvienas lietuvis priklauso lietuvių parapijai. Jei kur yra penkiasdešimts šeimų ir

tikimasi daugiau sulaukti, tai būtinai reikia tvirti parapiją... Nėra ko bijoti, jei kas pasipriešins. Kas gali suskaityti visus lietuvius, kurie pražuvo Bažnyčiai ir tautai kai kuriose kolonijose tik dėlto, kad niekas neturėjo drąsos ir uolumo tvirti parapiją." "Dar vienas svarbus klausimas, tai amerikanizacijos klausimas. Pirmiausia niekam nėra leista amerikanizuoti kitų. Joks vyskupas arba joks kunigas negali to daryti... Mes mylime visa, kas yra gera Amerikoje. Tačiau mes mylime ir tai, kas yra mūsų, nes mylime savo tėvų kraštą, kalbą ir papročius. Niekas negali mūsų versti to viso išsižadėti ir užmiršti. Mūsų Bažnyčia visada buvo ir bus tautų užtėja... Ji taip pat nenori, kad mes būtume priversti amerikanizuotis. Kas užsima tuo darbu, jis daro prieš Bažnyčios norą."

Toliau autorius pasakoja, kaip išlikti ištikimam katalikų tikėjimui, Dievui, savo parapijai. Gyvenimo pavyzdžiais parodomai, kaip žmonėse daug netiesos skleidžiama apie Katalikų Bažnyčią, popiežių, kunigus, tikėjimą, kad žmonės atitrauktų nuo Dievo. O kelias nuo Dievo yra pražūtingas ne tik tai pačiam žmogui, bet ir jo tautai. Tautos laikosi tikėjimu, o tikėjimas geriau išlaikomas tada, kai yra tvirtas ryšys su savo parapija. Tėvų namuose žmogus gimsta ir subręsta pasauliui; parapijos bažnyčioje gema ir subręsta Dievui. "Parapija, tariant kun. St. Ylos žodžiais, yra mažoji Kristaus Bažnyčia". Per ja mes įsiungiamė į visuotinę Kristaus Bažnyčią, kuri apima visas tautas ir veda jas į antgamtinį gyvenimą. Lietuviams yra skirtas ir lietuviškas kelias į tą amžinąją būtų.

Pabėgėlė Norkutė jau Amerikoje

Sausio 5 d. švedų Kungsholm laivų linija į New Yorko uostą atplaukė

pirmoji šių metų DP lietuvaite Stasė Norkutė - Sakalauskiene.

Tai ne iš tų kurie liko Vokietijoje, — ji atplaukė iš Danijos, į kurią prieš 18 mėnesių pateko iš Sovietų laivo.

Tuo metu apie ją rašė daugelis laikraščių, rašė ir Darbininkas, suminėdamas, kad ji nušoko nuo Sovietų laivo ir išplaukė į krantą. Vėliau buvo žinių, kad ji pabėgo iš ligoninės ir kažkur be pėdsakų dingo. Buvo spėjama, kad ją pagrobė sovietai ir išsigabeno. Dabar toji pabėgėlė štai atplaukė iš laisvės šalį, į Ameriką. Išlipus ji lengviau atsikvėpė, bet savo gūdzios ir ilgios istorijos neužmiršo. Jos istorija yra tokia.

Ūi kilus iš Beržulaukio kaimo, Šilalės valsčiaus, Tauragės apskrįcio. Dabar jai 27 metai. Antros rusų okupacijos metais su tėvais ji persikėlė į Vilkiškų, į Pagėgių apskrįtį, Klaipėdos krašte. Ten pradėjo dirbti pašte. Pirmia buvo laiskanėšė, vėliau pašto agentūros vedėja. Gavo labai mažą atlyginimą, vos 320 rublių. Teko daug vargti, taupyti, kad galėtų nusipirkti drabužių. Vėliau, tėvų verčiama ištekejo, už Sakalausko, kuris dirbo Kretingoje viename restorano sandėlyje. (Jis lietuvis, bet patekųs jai į Daniją, jos pavardė buvo surusinta ir pavadinta Sakalovska.) Tačiau vyras greit ją paliko ir nuėjo su kitomis.

Tada Stasė, gavusi partijos narių (turėjo pažįstamų mer-

gaičių) rekomendacijų, perėjo dirbti į vieną laivų bazę, kuriai vadovavo vienas rusų kapitonas, vėliau dirbo lenkų bazėje, paskui perėjo vėl į kitą laivą, kuriame vadovavo rusas. Tame laive buvo ir keletas lietuvių. Pirmia dirbo virtuvėje, paskui kaip silkių rūšiotoja. Laivų bazę sudaro didžiulis laivas, kuris išplaukus į jūrą žvejoji, iš kitų mažesnių laivelų surrenka žuvis ir jas tuoj rūšiuoja, deda į bakčias ir susūdo.

Čia darbas buvo kur kas lengvesnis, geresnis, geriau ir apmokamas. Stasė susitauptė pinigų ir nusipirko apsiaustą už 1200 rublių. (Tą apsiausta atsivežė ir į Ameriką).

RETESNI, BET ĮSPŪDINGESNI MINĖJIMAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

pasisakyti. Tame straipsnyje (Darbininko 83 nr.) buvo pasakyta ir labai sveikų minčių. Mes, eidami pirmyn ir žiūrėdami tik atgal, galime atsimusti ir kelio rodyklę, kuri parodys, kad nuėjome ne tuo keliu. Teisingai buvo pasakyta, kad turime per daug pastovių minėjimų, o dažnai pamirštame pamintėti svarbius, pripuolamus įvykius. Pastovių minėjimų galima būtų priskaityti visą tuziną. Taigi, vienas minėjimas kiekvieną mėnesį.

Didelės lietuvių kolonijos tuos minėjimus lengviau paruošia, nors ir į juos kartais iš 10.000 kolonijoje gyvenančių lietuvių atsilanko tik 2—300 ir daugiau į antrą gyvenimo pusę persisvėrė asmens. O kur kiti?

Susirgo šiltine

Beplaukiojant Baltijos jūroje netoli Danijos krantų, Stasė ir vienas rusas susirgo šiltine. Tuo metu laivas dar negalėjo grįžti į uostą. Tada ją perkėlė į danų laivą ir nuvežė į Daniją, kur patalpino ligoninėje. Pagius danų laivas vėl vežė į jūrą, kad perduotų sovietų laivui. Ji nusprendė: "dabar praei, arba niekadosi". Tada ji šoko iš laivo į vandenį, norėdama geriau nuskesti, negu grįžti vėl į tą patį gyvenimą, į priepauidą, į tiraniją.

Danai jos rusams neišdavė, nors šie ir lankėsi ir darė įvairių spaudimų. Čia vėl susirgo ir daugiau kaip metus išbuvo

ligoninėje. Iš ten buvo pervežta į provinciją, kur ją rūpinosi ir patams danai ir Balfas, "nusišdamas drabužių, pinigų.

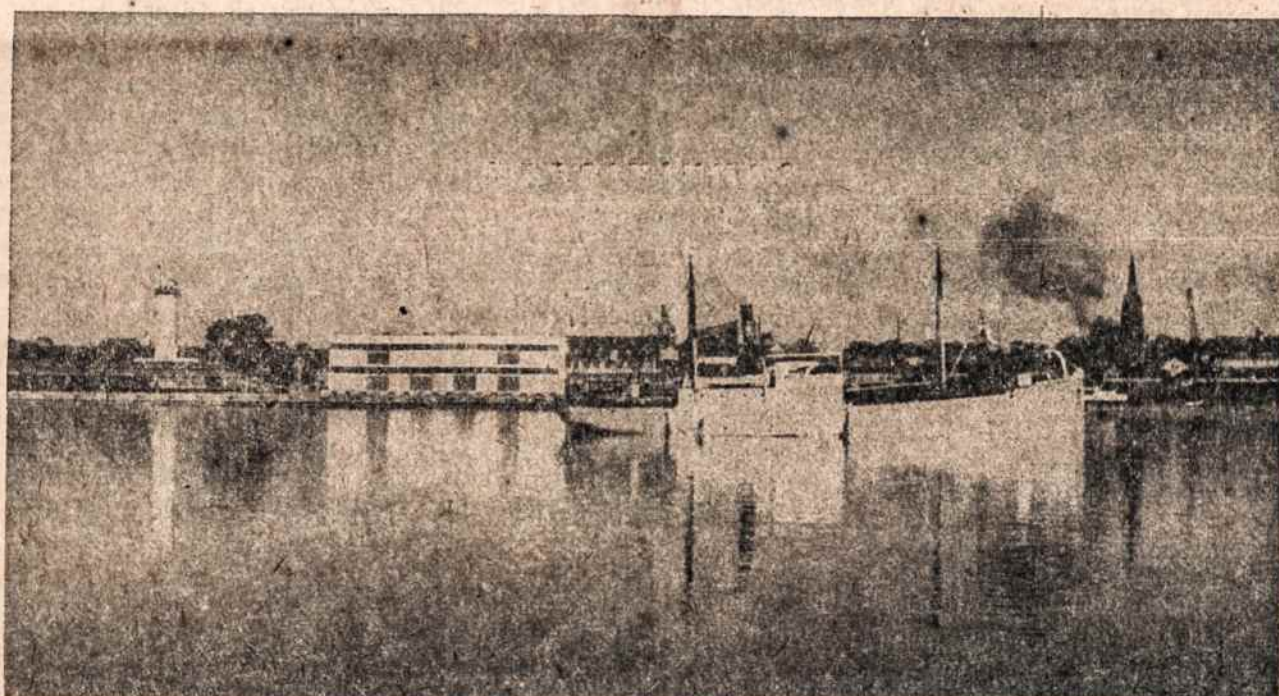
Sušelpa, pačių danų apdovanota, ja nuvežė į Svediją, kur ji sėdo į laivą ir atplaukė į Ameriką. Dar ji negali įsivaizduoti, kad ji čia, laisvės šalyje. Uoste pasitiko iš Lietuvos konsulato Anicetas Šimutis, Balfo atstovas Juozas Boley, Liet. Amerikos Informacijos Centro direktorė M. Kizytė, keletas žurnalistu. Balfas jai nupirko bilietą tiesiai į Chicago, kur gyvena jos dėdė Antanas Norkus. Jis jai sudarė visas dokumentus ir apmokėjo kelionės išlaidas. Ten ji ir išvažiavo.

Apie Lietuvą ji pasakoja

gūdzijų dalykų. Dauguma jų žinome iš kitų šaltinių. Čia pa-

gos pamatyti, kaip jų tėvai išgėrimas kartais praleidžia 10 dolerių ir net daugiau, o jiems pagaili net trijų dolerių užsakyti lietuvišką laikraštėlį, kurs žadintų jų jaunose širdelėse savo tėvynės meilės jausmus...

Štai vienas "Darbininko" skaitytojas, buvęs karys, nunejo į vietos Kariuom. šventės minėjimą, bet savo dienos uždarbį paskyrė savanoriams-kūrėjams. Tame gi minėjime buvo gerai išgerta, gerai pašokta, bet visai neliko pelno ir nieko nepasiūsta savanoriams-kūrėjams... Kitą dieną į pamaldas už žuvusius karius besusirinko tik trečdalis tų, kurie taip linksmai šoko ir gėrė. Ar tai jau minėjimas? Ar tai jau pagarba mūsų kritusiems kariams už mūsų Tėvynės laisvę?

KLAIPĖDOS UOSTE. Nuotr. V. Augustino.

Rengiamasi kultūros kongresui

Kartu su dainų švente Chicagoje vyks ir lietuvių kongresas. Viename plenumo posėdyje numatyta svarstyti tema "Tautinė kultūra — tautos išlikimo pagrindas", — pranešėja kviečia JAV Bendruomenė. Tariamasi, kad antrajam plenumo posėdžiui temą parinktų ir pranešėją pakviestų Kanados Bendruomenė. Taip pat numatyti šii sričių sekcijų posėdžiai: mokslo, literatūros, kalbos, muzikos, dailės, vaidybos, istorijos bei archeologijos. Aptarti ir sekcijų posėdžių organizatoriai, kuriems bus pavesta atlikti visa, kas yra susiję su posėdžių darbai: parinkti prane-

šimų bei pasikalbėjimų temas, pakviesti pranešėjus, susižinoti su atitinkamų sričių kultūros darbuotojais ir t. t. Bendruomenės Valdyba į darbą nori įtraukti abiejų kraštų (JAV ir Kanados) visas gyvasias kultūrinės jėgas. [status keisti nutarė Bendruomenės Tarybos liepos 2—3 dd. suvažiavimas ir išrinko šiam reikalui specialią komisiją, kuriai pirmininkauja pats Bendruomenės Tarybos pirm. J. Šlepetys, kiti komisijos nariai yra A. Saulaitis, dr. J. Bajerčius, dr. J. Puzinas ir J. Vilkaitis. Jiems reikia ir pastabas siųsti. (Bus daugiau)

ALB. BARANAUSKAS

VASAROS LIETUS

3. Vežimui vos įsiritus pro didžiąsias kluono duris, pro kurias ėmė laukan lėkti silindrusios vištos, prapliupo tokia liūtis, kad pažeme, kaip dūmai, rūko purslai, o per vandens čiurkšles negalėjai įžiūrėti kitų trobesių. Dėdė Pilypas su šeima sustojo tarpvartėje, užmiršę pilną vežimą ir arklius, išgiedrėjusiai veidais, žiūrėdami į putojančią vandens srovę griovelyje, prakaitui baigiant dūžti ant dar tebekaitusių kaktų. Dėdės Pilypo marškinių rankovės tebebuvo išmargintos lašų pėdsakais, o juoda liemenės nugara šlapia nuo prakaito. Piemuo prislinko arty, atsistojo šalia, nedrąsiai patraukė nosimi ir tarė: "Dabartė, tai pakils pievos..." Dėdė Pilypas žvilgtelėjo į jį ir atsakė, be jokių apmaudos žymių balse: "Aš tau sakysiu,

taus drobulė, o kaskart stipresnis vėjas iš ten atnešė garus, tarsi potvynio, ošimą. "Vilkabaluose jau lyja", tarė dėdė Kastantas. "Ar pabėgsim?" paklausė dėdė Mindaugas. "Nežinau", atsakė dėdė Kastantas. Jiedu pasiėjo pakalnėn pro Kemsynų dvaro tvartus ir išvažiavo į platų slėnį, vienoje pusėje nutusųję iki pat rytinio dangaus pakraščio, kur taip pat kabėjo lietaus skraistės už tankiai medžišais apaugusių sodybų, kitoje užstotą iškilios, su staigiais šlaitais plokštumos, kurion jie pradėjo kilti tuoj už pakelės kryžiaus. Abudu nuliupo nuo dviračio ir kopdami apsidairė. Debesis jau buvo užėmęs didesnį padangės dalį. Žemai lyguma lakstė vėjas, raitas ant pro beržynus ir stogo kylančių dulkii. Malūnas aukštai pakėlėje sukosi taip, kad vos spėjai įžiūrėti sparnus. Sėdant ties juo ant dviračio, malūnas visais braškėjo, net darėsi baisu užtrukti artumoj, nors aukštai per langelį malūnininkas rūkė pypkę, juokėsi ir laikas nuo laiko įtraukdavo galvą kažką pasakyti į girtas plantiems gizeliams. Pradėjus važiuoti, dėdė Mindaugui ant ausies nukrito lašas, o po to du

dėdei Kastantui ant plikos galvos, priversdami užsidėti kepurę. Greitai mindamas pėdalus, dėdė Mindaugas švilpė lygiu keliu, vis nesitraukiančiu nuo slėnio, kuriame po kojomis užė klevai ir vėjas šiaušė šiaudinius stogus. "Ar nepagaus?" paklausė dėdė Mindaugas. "Visai gali būt..." atsiduso dėdė Kastantas. Keliui sukantis į šiaurę, vėjas papūtė jiems nugaron ir ėmė taip nešti, kad dėdė Mindaugas tik vairavo, beveik nejudindamas kojų, abiejose pusėse šmėkščiojant linkstantiems pakelės medžiam ir žvyrui kertant į ausis. Rytuose ir vakaruose akiratyje tesimatė drumzlinos lietaus sruogos, nors priekyje tarp medžių kartais dar sumėlynuodavo šviesūs pakraštys, tolimas, lyg paskutinė pašvaistė prieš užklumpant naktiai...

Dėdė Jeronimo kieme stūniokštus lietaus čiurkšlėms, troba taip aptemo, kad jis ilgai nepataikė rakteliu, norėdamas atidaryti sustojusį sieninį laikrodį. Svaresčiai dar tebuvo pusiaukelėje. Dėdė Jeronimas pastūmėjo švytuoklę, kuri tuoj sujudo, paskui, išgirdęs lygų tiksėjimą, pirštu atstūmė rodiklius iki penkių po dešimt;

laikas. "Vėjas išvertė aukšto langelį", tarė ji. "Ar negirdėjais, kaip dunkterėjo?" Tik dabar dėdė Jeronimas apsižiūrėjo, kad nuo lubų varva, ir pasišovė lipti ant aukšto, tačiau bematant taip ėmė lašėti visame trobos gale, kad jie vos spėjo nešti iš virtuvės indus, net puodus ir keptuves. Grindimis link slenksčio tyso dulkėtos tėkmės. Tik po ketvirčio valandos dėdė Jeronimui pavyko kopėčiomis užlipti aukštan ir šiaip taip įdėti langą, vėjui teškiant veidan šaltus vandens purslus.

Tada lietus pagavo ir dėdė Mindauga su dėde Kastantu ties šimtamete Akmenynės liepa ant paties šlaito, kadaise pasodinta dvaro žemių ribai atžymėti, pro kurią ėjo kelelis žemyn į lygumą. Nors lašai dar buvo reti, tačiau keleviai nutarė čia sustoti, nesitikėdami toliau rasti kitą tokią pastogę. Kai, atrėmęs dviratį kamienan, dėdė Mindaugas pažiūrėjo į laistę, šis terodė pusę vienuolikos. Abudu lengvai atsiduso, nes nuo čia iki Žolynų buvo pusiaukelė, o dėdei Kastantui sužmoną, dedančią ant stalo dužbenį, nors dar nebuvo pietų

rytūs su pačia debesio tirštuma. Juos užkliudė padriki kraštai, tesmaigstą žemę nebus gausiaisi lašais, tačiau dar taip smarkiai, kad ant kelio rūko dulkės, kol vanduo ilgainiui jų nesumaišė į purvą. Susėdę ant žolės po tankių, judančių šakų stogu, dėdė Mindaugas ir dėdė Kastantas nukreipė akis lygumon, kur audra siautėjo visu smarkumu. Vienur tik sulinkusių medžių viršūnės tekyšojo iš vėjo nešamo tvano, o kitur žaibai tebevarstė juodą dangų ties iš baimės susigužusiais stogais. Po švysterejimo juos dar negreit pasiekdavo vandens suminkštintas trenksmas. Tarp beržynų žaibas sublizgėjo tvistančioje Rausvėje. Slenkų lietaus verpetai viena po kitos rijo besiblaškantių medžių atkalgių ginamas sodybas, kol galų gale visma lyguma nepsakendo išistinėje šniokščiančioje pilkumoje. Dėdė Kastantas išsitraukė iš krepšio agurką, o iš kišenės peiliuką, ir nulupęs atkišo pusę dėdei Mindaugui. Jiedu pamažu suvalgė agurką, paskui dėdė Mindaugas išsiėmė pokelį papirusų ir pasiūlė dėdei Kastantui užsirūkyti.

Patys žmonės rūpinasi švietimu

Pageibinė švietimo M-ja tuo metu organizacija buvo Apskričių ir valsčių švietimo-kultūros Tarybos. 1920. III. 17—21 d.d. savivaldybių atstovų suvažiavime buvo sudaryta atskira "švietimo-kultūrinimo reikalais komisija" (A. Purėnas, Venclauskis, Adomulis, Finkelšteinas ir švietimo M-jos atstovas J. Vokietaitis), kurios nutarimai įdomūs, jog ten tikriausiai nusakoma 1919m. savivaldybių pareigos ir teisės anų dienų mokyklai, kartu susiprantant ir su švietimo M-ja, pradėjusia "centralizacija". Tie nutarimai paskelbti 1920 švietimo darbo žurnale išlaikant, kaip švietimo dalykus čia pateikiamas:

1. Aplinkiniai sodžiai, iš kurių vaikai eina į vieną mokyklą, sudaro mokyklos rajoną.

2. Prie kiekvienos mokyklos sudaromas Mokyklos Komitetas.

3. Mokyklos K-tan įeina mokyklų mokytojai ir nuo 3 iki 7 mokinių tėvų ir globėjų, tam tyčia išrinktų visuotiniame mokinių tėvų susirinkime; susirinkimą kviečia mokyklos vedėjas. (Komitetas prisistato valsčiaus ir apskrities švietimo vadovybėms).

5. Mokyklos K-tas rūpinasi bendrai vaikų auklėjimu, mokyklos ūkiu, švaros ir tvarkos palaikymu, mokyklos remonto ir statymo priežiūra ir kt. reikalais, išskyrus mokymo programas; registruoja vaikus 7—14 metų (m. p.).

10. Valsčiaus Sv. K-jon įeina po du atstovai nuo vietos mokytojų ir mokyklos k-to ir po vieną atstovą nuo Valsčiaus Tarybos ir Valsčiaus Valdybos. Be to K-ja turi teisę kaupti reikalingus asmenis, vietas visuomenę. (Jos pareigos prapleštos kaip Mokyklos K-to).

14. Apskrities švietimo-kultūros Komisija sudaro Apskrities Valdybos narys, Apskrities mokytojų atstovas, švietimo M-jos instruktorius (t. y. inspektorius J. D.), Apskrities švietimo skyriaus vedėjas ir

Apskrities Valdybos kviešti švietimo darbą suprantanti visuomenės veikėjai.

15. A. Sv. — K. K-ja: 1. pateikia projektus visais švietimo-kultūros klausimais apskrities ribose, 2. pateikia projektus atidengimo naujų mokyklų, 3. peržiūri bendrą švietimo reikalams sąmatą, mokyklų remonto sąmatas, 4. skiria ir paleidžia mokytojus; paleidimo motyvai suinčiami M-jon. (m. p.).

Toliau dar kalbama apie įvairius švietimo atstovų suvažiavimus, jų nutarimus ir galias. Iš šių nutarimų būdingiausia kad tada, kai atsisakė jau tuo programą, kuris anksčiau taip pat nustatė, bet mokytojų skyrimas ir atleidimas priklausė dar ir toliau apskričių komisijoms, čia švietimo M-ja tebebuvo tik stebėtoja. Ir šv. M-jos mokytojų skyrimo aktai teprasideda, tik išleisus naujajį mokyklų įstatymą (1922), išskyrus aukštesnias mokyklas, kurias Sv. M-ja daug anksčiau suėmė į savo rankas.

Taip pat suvažiavimas rado reikalo pastebėti, kad "pripažįsta reikalingu nurodyti į tai, kad taip švietimo M-ja, taip ir savivaldybės rūpintis steigimu profesinių mokyklų — pradedamųjų ir aukštesniųjų, arba profesinių ir amatų skyrių palaikymu ir steigimu prie bendrojo lavinimo mokyklų. Tam tikslui visos Lietuvos savivaldybės turi sudaryti reikalingą fondą, įrašant į apskričių ir miestų sąmatas atitinkamas sumas, kiekviena apskritis nemažiau kaip 25.000 auksinų" (m. p., t. p. 5 p.). Ir pagaliau skaitome "1. švietimo M-ja moka mokytojams algas, duoda sąvivaldybėms pašalpą mokyklų statybos reikalams, aprūpinimui mokyklų priemonėmis ir t. t. sulig vietos reikaliu; 2. Apskrities savivaldybė įneša savo išlaidų sąmaton sumas, reikalingas: a) mokyklų su nuosavais butais remontui ir staty-

bai, b) baldams (suolams, lentoms ir t. t.), c) mokslo priemonėms, d) suaugusių kursams ir beturčiams mokiniams (sąsiuviniai, knygos ir tt.), e) stipendijoms studentams (medikams, veterinariams ir kt.), f) stipendijoms mokytojų seminarijoms mokiniams, g) fondui įsteigti profesines mokyklas, h) kultūriniam reikalams (kny-

gynams, kursams ir t. t.)." Valsčių savivaldybės buvo vėl įpareigos sudaryti sumas mokyklų sargams, šviesai, smulkios mokyklų išlaidoms, butų nuomai, ūkio inventoriui, smulkiam mokyklų remontui ir privalo aprūpinti visas mokyklas kuru. Visi šie nuostatai vaizdingai byloja, kaip Nepriklausomybės pradžioje visa švietimo sistema buvo dvlypė ir kiek vietos savivaldyb. daug turėjo teisių ir įtakos mūsų pirmajai mokyklai.

(Bus daugiau)

KAM PRARASTI DANTIS BE LAIKO

DR. E. VILČINSKIENĖ

Daug daugiau dantų prarandame dėl žinių stokos, negu dėl apšveidimo. Tūkstančiai gražių, blizgančių ir nekauru dantų kasdien ištraukiami. Ir kodėl? Tiesa, kad svariai užlaikomi dantys daug mažiau genda, bet ir jie gali turėti pyorrheos — dantų smegenų ir danties aplinkos kaulo ligą.

Sveika dantų gingiva — dantų smegenys — ir danties aplinkos kaulas apsaugo dantis. Burkos sveikata gali būti išsaugoma rūpestingai dantis patikrinant, pašalinant negerumus. Ji gali būti be ypatingų pastangų namuose palaikoma, pildant atitinkamus dantisto nurodymus.

Kai kurie žmonės kramto tik viena puse. Tai natūralu, jei turi skaudantį dantį, nes nori skaudamą vietą apsaugoti. Nenaudojami dantys greit apšveidžia maistu ir kalkėmis, ir liga sparčiai plečiasi aplink tuos dantis. Antra vertus, kiti dantys, perkrauti kramtymu, taip pat nukentė. Visi dantys turi veikti kaip gerai organizuotas fabrikas, — nė vienas iš jų negali tinginiauti, o kitas būti perkrautas.

Jei svarbus brigados narys negaluoja, tada tvarkingas šeimnininkas susirūpina ir padėti stengiasi išlyginti kaip galima greičiau ir geriau.

Ar galit įsivaizduoti tokią padėtį: Onutė susirgo ir neatėjo į darbą, tai Elenutė atliks dviejų darbą per tą patį laiką? Aišku, tai neįmanoma. Tada arba darbas bus prastas, arba Elenutės jėgos greit išseks, ir ji po kiek laiko net savo vienos darbo nepajėgs tinkamai atlikti.

pradeda klibėti. Šitokioje stadijoje ir dantų gydytojas mažą ką begali padėti. Geriausi atveju — po stropaus danties aplinkos gydymo galima prailginti dantų tarnybą, žinoma, jei liga dar nespėjo pasiekti beviltiškos padėties.

Kai kurie papročiai, atrodo labai nekalti, gali būti labai žalingi ne tik danties struktūrai palaikyti, (dantų smegenims, žandikauliui), bet ir pačiam danties nervui, pvz., dažnas šiūlo kandinimas, nagų ir pieštukų kramtymas, plaukų spilgčių su dantimis atidarymas, garbanuojant plaukus.

Kai kurie žmonės kramto tik viena puse. Tai natūralu, jei turi skaudantį dantį, nes nori skaudamą vietą apsaugoti. Nenaudojami dantys greit apšveidžia maistu ir kalkėmis, ir liga sparčiai plečiasi aplink tuos dantis. Antra vertus, kiti dantys, perkrauti kramtymu, taip pat nukentė. Visi dantys turi veikti kaip gerai organizuotas fabrikas, — nė vienas iš jų negali tinginiauti, o kitas būti perkrautas.

Jei svarbus brigados narys negaluoja, tada tvarkingas šeimnininkas susirūpina ir padėti stengiasi išlyginti kaip galima greičiau ir geriau.

Ar galit įsivaizduoti tokią padėtį: Onutė susirgo ir neatėjo į darbą, tai Elenutė atliks dviejų darbą per tą patį laiką? Aišku, tai neįmanoma. Tada arba darbas bus prastas, arba Elenutės jėgos greit išseks, ir ji po kiek laiko net savo vienos darbo nepajėgs tinkamai atlikti.

Ateitininkų studijų dienos Chicagoje

Per Kalėdų atostogas būrys Chicago studentų ateitininkų ir keletas svečių iš kitų vietovių dalyvavo studentų ateitininkų suruoštoje studijų dienoje. Pagrindinė tema buvo — intelektualinių galių ugdymas ir jų pasireiškimas lietuvių kataliko visuomenėje.

Pirmą paskaitą — asmenybės ugdymas — skaitė kun. P. Patlaba, kuris nurodė, kaip žmogus iš racionalaus gyvulio gali pakilti net iki tobulumo. Antroji paskaita buvo dr. J. Adomavičiaus: Kas vaidina reikšmingesnę rolę tautinio susipratimo problemoje, emocijos ar intelektuali galios? Įrodė antrąjį atvejį, taip pat pabrėžė ir didelę emocijos įtaką.

Inž. J. Rugis kalbėjo apie intelektualinių galių ugdymą visuomeninėje veikloje, kurioje išskėlė žmogaus priklausomybę visuomenei ir pareigą jai. Prelegentas nepakankamai pabrėžė, kad žmogus visuomenei duoda savo dalį ne stebėdamas iš šono, bet tik pats praktiškai veikdamas.

Paskutinę paskaitą "Zmogau, galvok!" paruošė D. Laukytė ir J. Šoliūnaitė. Ji ir sukėlė daugiausia diskusijų. Ir šiaip po kitų paskaitų buvo nemaža diskutuota. Gailla, kad sendraugiai per daug reikišėsi diskusijose. Juk tokios studijų dienos yra skirtos studentams,

A. GALDIKAS.

PAVASARIS (TEMPERA)

Kat. Federacija rūpinasi lietuviško jaunimo ateitimi

Gyvenimo ritmas amžiais tas pats: vienos kartos iš jo traukiasi, kitos į jį vietą ateina. Traukiasi pasenę, pavargę, išsėmę ir, svarbiausia, savo dalį gyvenimui atidavę žmonės. Į

kiekvieną danties praradimą reikia žiūrėti kaip į pavojų likusiems, išskiriant proto dantis, bet ir šie kartais gali būti svarbūs kaip atrama filtelį stantam.

Dantų palinkimas, pasisukimas ir išėjimas iš savo normalios linijos, ištraukus vieną ar keletą dantų, sudaro priežastį maistui užsilikti tarpdantčiuose ir rezultate — maisto skilimas išsukia dantų gedimą. Ankstyboje stadijoje pastebėta pyorrhea — dantų smegenų liga — gali būti galutinai išgydyta. Dantistai pastebi mažiausią nukrypimą nuo normalios dantų smegenų spalvos. Rentgeno nuotraukos parodo žandikaulio pasikeitimus, kurie pasirodo prieš dantų smegenų ligos išgalėjimą.

Rūpestingai prižiūredami savo dantis, juos laiku tvarkydami, gydydami jų ligas, mes išsaugosime daug dantų nuo ištraukimo ir neprarasime natūralios jų spalvos.

gyvenimą ateina naujos jėgos, kupinos užsimojimų ir ryžto veikti, dirbti, kurti.

Tai natūralu, Tokia yra gyvenimo logika. Toks yra gyvenimo dėsnis. Ir grūdas yra beriamas į žemę, kad išaugtų naujas javas ir subręstų naujas derlius.

Todėl vienas iš pagrindinių vyresniosios visuomenės kartos uždavinių yra nepalikti po savęs tuštumos. Jai negali nerūpėti, kas po jos pasiliks ir kas ateis jos pradėto darbo tęsti. Todėl čia reikalingos tam tikros sąmoningos pastangos. Be jų gyvenime gali atsirasti nepageidaujama plyšy, be jų gali sutrikti normali to gyvenimo eiga. Šitos pastangos turi laiduoti norimą gyvenimo pažangą. Trumpai ir konkrečiai sakant, vyresnioji karta turi pasirūpinti parengimu jaunimo, kuris ateis jos pakeisti ir kuriam bus patikėta atsakomybė už ateitį.

Malonu pastebėti, kad dabartinė ALRK Federacijos vadovybė su dr. Ad. Damušiu priešaky gyvai susirūpino ne tik pasaulėžiūrine lietuvių katalikų jaunimo ateitimi, bet ir jo lietuvišku parengimu. Mūsų jaunimas turi gauti ne tik reikiamą katalikišką subrendimą, bet ir gyvą bei sąmoningą lietuvišką dvasią. Iš jo eilių turi ateiti ne tik Katalikų Akcijos, bet ir Lietuvių Bendruomenės veikėjai. Ir iš tikrųjų, kaip teisingai yra pastebėjęs vienas iš didžiųjų lietuvių katalikų visuomenės vadų prof. St. Šalkauskis, organizuotam gyvenimui reikia ne tik sąmoningų bei veiklių narių, bet ypačiai labiausiai apdovanotų ir geriausiai nusiteikusių vadų, be kurių organizacija tegalėtų

vien silpnai vegetuoti, tarsi augalas, neturįs savo stiebo atramos.

Štai kodėl yra rūpinamasi mūsų lietuvišką jaunimą per lietuviškas mokyklas (tegu ir vargo), štai kodėl taip svarbu lietuvišką jaunimą sutelkti į lietuviškas organizacijas, štai kodėl būtina jį įvesti į lietuvių literatūros ir apskritai kultūros pasaulį ir surišti su lietuvišku laikraščiu bei žurnalu, štai kodėl reikia jį įpratinti dalyvauti lietuviškame viešajame gyvenime. Be to jaunimas neišsėgys nei reikiamo nusiteikimo, nei palinkimo įlieti į tautinio lietuvių gyvenimo srovę, be to nepasidarys jam savas tautos gyvenimas ir jos likimas.

Viena iš pagrindinių lietuviško jaunimo auklėjimo vietų išieivijos sąlygomis yra taip pat ir lietuviška jaunimo stovykla, kurioje išeinama tam tikra programa ir sudaroma tam tikra aplinkuma.

ALRK Federacijos vadovybė jau nupirko tokiai stovyklai vietą, pradeda rengti ir pačią stovyklą. Šituo užsimojimu ir pastangomis reikia nuoširdžiai džiaugtis ir visa tai visais būdais paremti. Negali būti jokiu abejonių, kad Amerikos lietuvių katalikų visuomenė ir apskritai lietuviai pasiliktų abejingi, nesuinteresuoti ir savo auka neatsilieptų.

Federacijos vadovybė daro sudarinėja šios jaunimo stovyklos globos komitetus. Toks komitetas savo darbą pradėjo ir Clevelande. Į jį įeina: pirm. S. Laniaskas (tel. CE 1-2173), sekr. St. Stasiene (tel. GL 1-7824), išd. Balyš Grauzinis (tel. UT 1-1729), nariai J. Pikturna, P. Kliorys, Vikt. Palūnas ir J. Puškorius. St. B.

ADOMO GALDIKO PARODA NEW YORKE

Sausio 7 New Yorke Feigl galerijoje atidaryta Adomo Galdiko kūrinių paroda. (Tai antroji, surengta New Yorke). Galerija yra vadinamame galerijų rajone, kur vyksta visos parodos, visas meno gyvenimas, Norėdamos išsilaikyti, jos derinasi prie savo klijehtų skonių, ieško tokių dailininkų, kurių kūrinius pirktu, kuriuos įvertintu New Yorke spauda.

Feigl galerija veikia jau 23 metus. Daugiausia verčiasi prancūzų modernistų prekyba, pardavinėdama jų kūrinius gana brangiomis kainomis. Kaip modernistų galerija pasikvietė ir A. Galdiką, jo parodą paskelbė spaudoje.

Feigl galerija, kaip ir visos New Yorke galerijos, yra nedidelė, turi tik vieną kambarį ir koridorių su pritaikytu apšvietimu. Čia ir išstatyta per 20 A. Galdiko kūrinių.

Iki šiol daugiausia matėme A. Galdiko temperos darbus, o šioje parodoje dominuoja aliejinė tapyba, nes aliejus šiuo metu New Yorke meno sluoksniuose pirmauja. Temperos darbai yra tik keli, ir jie visi iš senesnių laikų — iš Freiburgo ar Paryžiaus laikotarpio.

Dirbdamas tempera, Galdikas yra pasiekęs didelio virtuoziškumo, reto spalvingumo. Jis moka taip subtiliai jungti spalvas, išgauti jų švelniausius pustonius, "prigirdyti" kitų spalvų atšovaistais. Taip ir mažoje paveikslė detales pastebėsi didelį spalvų žaismą. To paties siekia ir aliejinėje tapyboje. Kartais tą išpūdi išgauna,

A. GALDIKAS piešia paveikslą. Nuotr. V. Maželis.

dėdamas spalvas tirštai vieną ant kitos, o kartais aliejus padengiamas plonai, tad atrodo lyg tempera. Spalvinis žaismas lygiai ir aliejinėje tapyboje stiprus, pajungtas ritmui, kuriu skambėte skamba visi A. Galdiko paveikslai.

Galdikas yra pamėgęs gamtą. Ir dabar išstatė tik peizažus. Iš įvairių miškų kampelių, rudens ar pavasario nuotakių išgavo subtilų gamtos virpėjimą, jos gilesnį įprasminimą, kuri pastebėti tik gerai įgudusios

akys. Dažnai jam gamta sudaro tik galimybę pasileisti į spalvinį žaismą. Ten piešinys traukiasi, ateina tik ritminė spalva. Šiuo keliu A. Galdikas ir rutuliuojasi. Reikia spėti, kad jis nužengs iki abstrakčios kūrybos.

Šiaip paroda gražiai atrinkta ir daro gilių įspūdį. Paroda vyksta nuo sausio 7 iki 21 d. 601 Madison Ave. prie 57 gatvės, atidaryta kasdien nuo 10 iki 5 v. p. p., sekmadieniais uždaryta. Ka.

RAŠAU SENŲJŲ ZODELIUS

Motina M. Aloyza, O. S. F.

Laikraštį skaitė javuose

Adomas Ozelis, 103 metų senelis, laukė manęs sėdėdamas verandoje prie savo namų, Philadelphiajioje. Saulė gražiai švietė ir jį kaitino.

— Laukiu svečių miegodamas, sako, ir atsistojo mus pasveikinti. — Aukštas ir tiesus vyras, elegantiškai apsirengęs, ūsiškai sidabriniai, kaklaraištis šviesiai mėlynas, o ant pirštų pastebėjau tris blizgančius žiedus.

Užprašė į vidų. Aš jam trumpai paaiškinau, kad atvykau parašyti žinelių apie ilgą ir įdomų jo gyvenimą. Senelis neparodė didelio susidomėjimo.

— Kas čia per raštas? Ką gi apie mane rašysi? Nėra ko. — Pasikalbėsim, ir atsiras kas rašyti, pasakiau.

Nieko nesakydamas nuėjo į kitą kambarį. Palaukėm, ir jis sugrįžo pasiūles man paskaityti mažą laikraščio iškarpa.

— Apie mane parašė "Saulė" sako.

Gaila kad aš negaliu paduoti žodis į žodį kaip tas laikraštis rašė: kad štai, Adomas Ozelis szvenčia szimtą metų amžiaus sukaktuves, ir kad "Saulės" redakcija su pasznavone diekavoja jam už praeitas geradarystes, ir tt.

Adomas didelėmis aukomis ir pasišventimiu yra daug prisidėjęs prie pirmojo "Saulės" leidimo, Mahanoy City, prieš daug metų, labai daug, neatsimenu kiek.

— Lietuvoj skaičiau laikraščius javuose, nes namuose negalėdavai pasirodyti su katalikišku laikraščiu, senelis prisiminė.

Adomas yra kilęs iš Sveikšnos. Kaip kiti vyrukai, taip ir jis, sulaukęs jaunatvės, panorėjo vykti į Ameriką, bet ten neturėdamas gimininių nukeliamo ir Angliją. Veliau iš Anglijos grįžo į Lietuvą, ir atgal į Angliją. Čia jis turėjo religinių daktų krautuvėlę, kol pavėjo išsteigti didelę, visokių daktų krautuvę.

— Bet nelaimingam gaisre viską praradau, senelis pasakojo. Apraudos neturėjau, ir likau tikras ubagas.

Naujai gyvenimo pradžia jis su savo šeima į Šanglijos

persikėlė į Latviją. Čia irgi jis susilaukė sunkiai pergyvenamą skausmą. Šiltinės epidemijos paliesti, per vieną savaitę mirė penki jo vaikai.

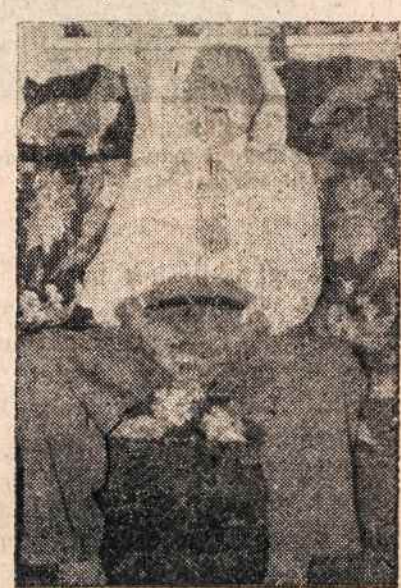
Po to smūgio, 1904 metais, jis su žmona atvyko į Ameriką ir apsisotojo Angelų Karalienės parapijoj, Brooklyne. Prisimindamas apie savo žmonelę, Adomas nusiskundė, kad ji daug vargo pakėlus, gale nebetekusi kantrybės ir pasidariusi nesu-gyvenama.

— Viskas jai buvo negerai, ir negerai. Dieve, duok jai dangaus karalystę.

Po žmonos mirties, jis ketinęs vesti kitą, bet sako:

— Taip pasitaikė, kad katra tik man patiko, neilgai gyveno, mirė. Taip ir likau našlys.

Tarp Brooklyno kriaucių Adomas nebuvo "piece'ininkas", bet viską dirbę kas kriaucių darbai priklausė. Siu-

ADOMAS OZELIS.

ti išsimokinęs Lietuvoj. Tol siuvo, kol Brooklyną palietė didelės nedarbas ir čia A. Ozelis, kaip jis pats sako, "subankrutijau", ir vėl reikėjo keltis kitur. Šį kartą į Philadelphiajį, kur gyveno jo sesuo. Ji jam padėjusi atvažiuoti ir pragyvenimą susirasti.

— Taigi Philadelphiajioj pradėjom iš naujo. Laikėm 12 burdingerių. Dirbau visur po truputį.

Dabar Adomas gyvena pas dukterį ir džiaugiasi jos gerumu.

Aš ją bausdavau, mušdavau, — sako, o šiandien ji mane

maloniai aprūpina, net užpyksta, jei nevalgau".

Į lietuvišką, šv. Kazimiero bažnyčią Philadelphiajioj šimtametis senelis važiuoja dvejis, gatvėkariais kas sekmdienį ir ten priklauso prie Jėzaus Vardo Draugijos, ir prie A. L. R. K. Susivienijimo. Artimesnę kitataučių bažnyčią lanko kas rytą šv. Mišių išklausti.

Paklaustas, kiek dabar jo šeimos generacijų, atsakė: — Oooo, vaikų vaikai su vaikais!

Adomas Ozelis neseniai į Vokietiją pasiuntęs 1,000 svarų senų drabužių suvargusiems lietuviams padėti, krikščioniškos meilės darbams atlikti. Ir dar surinkęs 50 svarų įvairių reikmenų. Jis pats sutaiso senus batus, aplopo drabužius ir siuntimo išlaidas apmoka.

Besirengiant su seneliu atsisveikinti, greta stovinti jo anūkė dar pasakė, kad jos senukas puikiai moka šokti polkas ir valsus.

— Pašok mums, aš jo prašau.

Jis atrodė, kaip ir būtų norėjęs pademonstruoti, bet sekundę pagalvojęs tarė:

— Tai kaip aš vienas dabar šoksčiau — ?

Pasijuokėm ir atsisveikinom.

Gatvėje mūsų laukė Dominikas Earominas su savo mašina, kuria mus nuvežė į seserų pranciškiečių vienuolyną šv. Jurgio parapijoj.

LAWRENCE, MASS.

Šv. Pranciškaus parapijos choras, Iz. Vasyliūno vedamas, išpildė naujai išmoktas mišias Kalėdų naktį. Tai Ludovico Viadana (1564—1645) Missa "L'Hora Passa", parašytos polifoniniam stiliuje. Kvarteto

NORWOOD, MASS.

Drabužių vajus

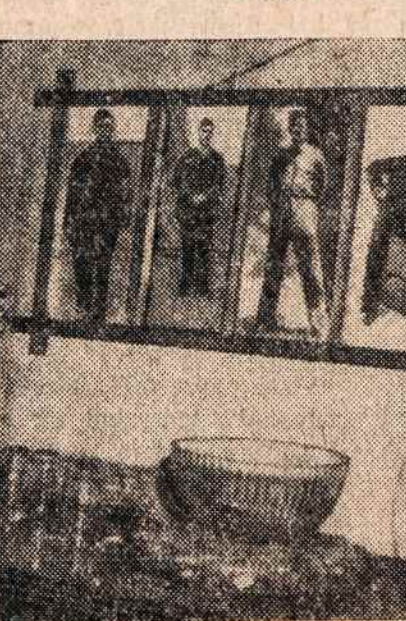
Lapkričio mėn. 1955 Amerikos vyskupams per NCWC paskelbus drabužių ir avalinės vajų, ir šv. Jurgio lietuvių parapija uoliai prisidėjo, surinkdami gana didelį kiekį drabužių ir avalinės. Klebonas kun. F. E. Norbutas dalį paskyrė Balfui ir 22-ras Balfo skyrius pasiuntė 615 svarų į centrą. Skyriaus valdyba reiškia padėką klebonui.

Kalėdų dovanėlės

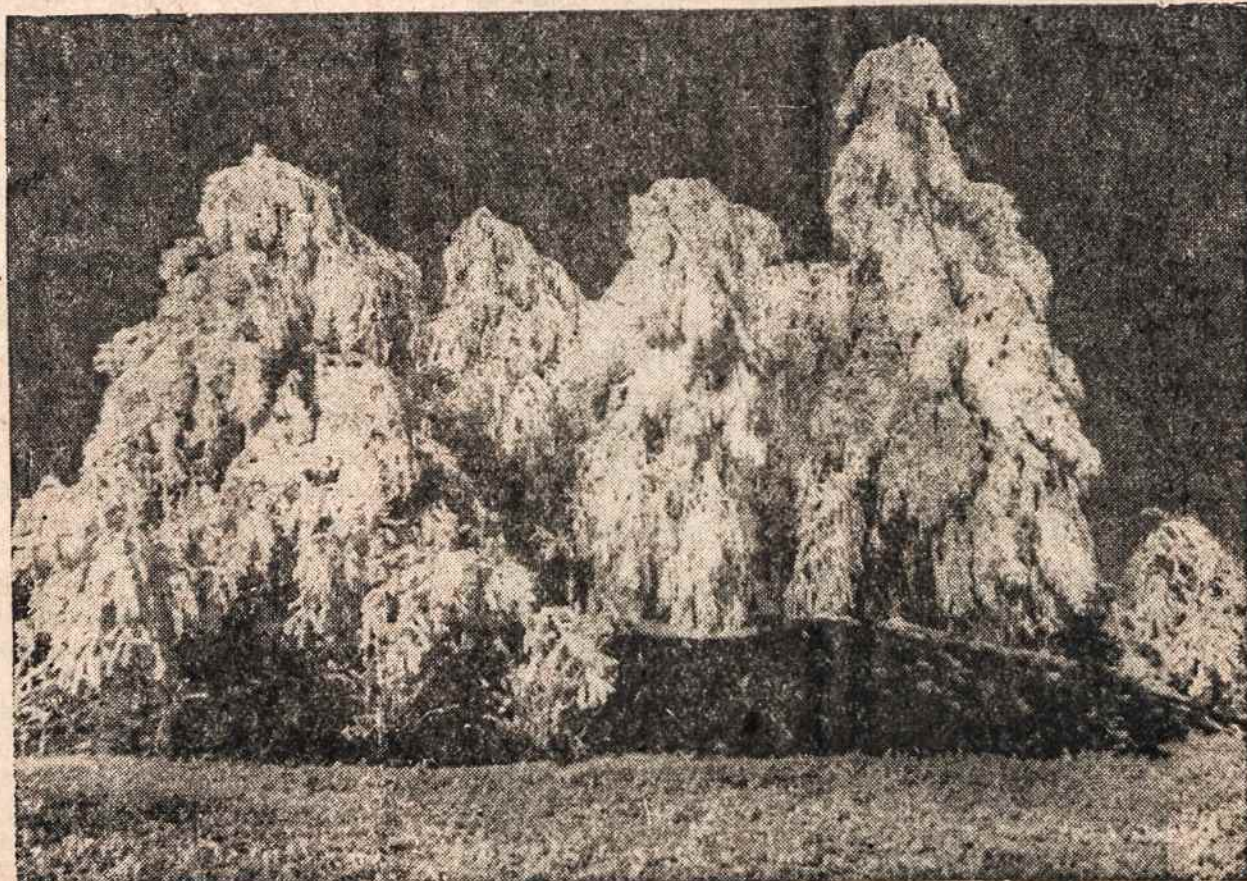
A. L. R. K. Federacijos 10-tas skyrius surinko aukų ir pasiuntė 23 lignonams tremtyje, pridėdami kalėdinius sveikinius. Federacijos valdyba dėkoja visiems aukotojams už jų gerą širdį. Klebonas kun. F. E. Norbutas pasiuntė nuo savęs dovanas ir sveikinius.

Lankėsi vienuolė

Kalėdų šventėse čia lankėsi sesuo M. Simplicija iš Newton, Pa. Tai buvusi Elena Kasparaitė ir šv. Jurgio lietuvių parapijos vargonininkė. Pasisvečiavusi ir aplankiusi pažįstamus, grįžo į savo vienuolyną. Zvalgas.

MRS. C. E. MOORE (Cleveland, Ohio) žiūri į savo 6 sūnų atvaizdus. Ji turi 13 savo vaikų ir 13 anūkių. Jos jauniausias sūnus gimė rugpjūčio 13. Sako, jai 13 yra laimingas skaičius.

Beržai žiemą Lietuvoje.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Vardo Dr-jos metinė šventė

Sekmdienį, sausio 8 d., 8:30 val. mišių metu mūsų parapijos 118 vyrų ir berniukų gavo ištikimybės kryžius už tai, kad 1955 jie priėmė šv. Komuniją bent 10 sykių per metus su savo draugija. Prel. L. Mendelis, prieš pašventindamas kryžius, pabrėžė, kad ne tik jis džiaugiasi šių vyrų ištikimumu, bet džiaugiasi ir jų šeimos, visi parapijiečiai ir dr-jos dvasios vadas kun. J. Antoszewski. Kai

kurie vyrai jau 25-tus metus laimi tą dovaną. Gavusiųjų kryžius buvo daug tėvų ir sūnų. Valdybos nariai buvo kiekvienas apdovanotas ypatinga dovaną — gražia maldaknyge už jų darbą ir Šv. Vardo draugija yra stipriausias šūlas ir gražiausioji pažiba mūsų parapijinio dvasinio gyvenimo. Tegyvuoja ji ilgiausius metus ir tepritraukia jį kiekviena mūsų parapijos vyrą į savo burį!

Adomaičio - Šimkevičiūtės vestuvės

Vienos iš gražiausių sutuoktinių įvykių mūsų bažnyčioje, buvo Alfredo Adomaičio su Leona Šimkevičiute. Jaunojo pabrolis buvo jo paties tėvas Adomaitis, o jaunosios sesutė Albina buvo pamergė. Jaunąja prie altoriaus atvedė josios brolis Mykolas. Prel. Mendelis suteikė jauniesiems palaiminimą ir aukojo šv. mišias, asistavo kun. K. Pugevičius ir kun. J. Antoszewski. Savo pamokslė prel. L. Mendelis išskėlė didingumą moterystės sakramento ir priminė visiemis kad kiekvienas santuoka yra sutartis ne tik tarp vyro ir moters, bet taipgi tarp jų ir paties Dievo, nes jie tampa Dievo bendrininkais tvėrimo darbe. Moterystė tai yra svarbus pašaukimas, reikalaujantis iš vyro ir žmonos pasišventimo ir dorybių, kurių negalima turėti be ypatingos Dievo palaimos. Prel. L. Mendelis priminė jaunavedžiams, kad jų šventumas, jų tobulybė, jų laikina ir amžina laimė priklauso nuo jų ištikimybės moterystės pareigo. Komunija turi juos jungti į tą vieną kursą, kuris atspindys vienybę tarp Kristaus ir Jo mistinio kūno — Katalikų Bažnyčios. Linkėjo geros sveikatos ir kantrybės gyvenimo sunkenybėse.

Vestuvių puota įvyko Park Plaza viešbutyje. Dalyvavo tik artimieji giminės ir pažįstami. Ilgiausių metų ponams Adomaičiams!

Mirimai

Pereitą savaitę du lietuviai atsiskyrė iš mūsų tarpo: Juozas Gelazėlis ir Rožė Streimienė. Abudu buvo sulaukę virš 70 metų amžiaus ir buvo palaidoti iš šv. Petro bažnyčios. Mirusiųjų giminėms reikiame krikščionišką užuojautą o už mirusiųjų vėles tariame dievo-baimingą amžiną atilį.

Pereitą ketvirtadienį, sausio 5 d., nuo širdies smūgio mirė jaunas kunigas, šv. Bernardino parapijos vikaras kun. Fay. Teturėjo tik 37 metus amžiaus ir buvo kunigu tik 10 metų. Buvo visų mylimas. Paliko dideliam nuolidime motiną ir gimines.

Lai išlis Viešpaties ramybės!

Metinis altoriaus ir rožančiaus dr-jos pasisvečiavimas

Kun. K. Pugevičius, naujas dvasios vadas kaip moterų altoriaus ir rožančiaus dr-jos taip ir tretininkių, praneša, kad metinis tos dr-jos pasisvečiavimas ir susirinkimas įvyks sekmdienį, sausio 22 d., 3 val. p. p. Visos narės yra kviečiamos ateiti į bažnyčią 3 val. sukalbėti rožančių už mirusiųjų narių vėles, o paskui susirinkti į šv. Alfonso sale.

Sodaliėtės domisi mūsų mokykla

Vaikučiai yra rimtai susirūpinę, nes pirmadienį, sausio 16 d., prasidės pusmetiniai egzaminai. Jie gali nulemti kai kurių mokinių perkėlimą į aukštesnį skyrių arba pasilikimą dar vienerius metus tam pačiam skyriuje. Klebonas prašo tėvų ir visų parapičių pasiūlyti vaikučių intencija.

\$8,025.00 pasaulio raupsuotiem

Metinė adventinė raupsuotiem rinkliava užsibaigė paskutine gruodžio mėn. diena. Klebonas su džiaugsmu pranešė parapijiečiams, kad 1955 rinkliava perviršijo visų kitų metų rinkliavas — buvo dviguba. Kitais metais surinkdavo po \$4,000.00 o pereitą gruodžio mėn. surinkta virš \$8,000.00. Klebonas gavo laišką iš vienos sesutės iš Cebu Pilipinų salų; laiškė buvo pažymėta, kad tik duosnumas Amerikos katalikų raupsuotiem padeda gydytojams ir slaugėms raupsuotojų lignonėse suteikti vaistus, kurie padeda šimtam raupsuotų pasveikti ir grįžti pas savuosius. Prel. L. Mendelis yra ištikinęs, kad visi aukotojai raupsuotojų rinkliavai gauną ypatingas malones, ypač savo sveikatos reikaluose. Jis mato regimą Dievo palaimą šiame darbe. Be Dievo pagalbos niekas nepajęgtų surinkti tuos tūkstančius tiems nelaimingiesiems. (Ed.)

IŠ VISUR

● Lietuvos Akademiniš Alumnų klubas ragina visus baigusius aukštąjį mokslą bakalauro laipsniu ar studijas toliau besiešiančius registruotis iki vasario 15 d. sekretoriats pas Danutę Dirviškytę, 4931 South Artesian Ave., Chicago 32, Ill. Reikia suteikti šias žinias: pavardė, vardas, adresas, aukštosios mokyklos vardas, studijų šaka bei įgytas laipsnis. Suinteresuoti raginami registruotis nustatytu laiku, nes nuo to priklausys šios organizacijos egzistencija.

● Cleveland, Ohio. BALFO skyrius vajuus metu surinko pinigų 2,619.90 dol. Pažymėtina, kad Kazys Šilinis, tebedūdamas lignonėje po fabriką nustotų rankos pirštų, po sunkios vidurių operacijos, ir tuo pačiu metu po žmonos mirties, pats, niekeno neprašomas, atsiuntė iš savo kūklių lignonio pašalpos pajamų 5 dol. auką; tai tikrai jaudinantis pavyzdys.

● Lawrence, Mass. sausio 9 įvyko šv. Pranciškaus parapijos Kat. Federacijos skyriaus susirinkimas. Sudaryta nauja valdyba iš šių asmenų: pirm. J. Valiukonis, vicepirm. (vyrų) J. Lisauskas, vicepirm. (moterų) Mrs. Anny Gagnon, sekretorius P. Lisauskas. Dvasios vadas prel. P. Juras. Ta proga nutarė suruošti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą vasario 19 d. Pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas kun. A. Vainauskas iš Nashua, N. H.

● Edvardas R. Masiulis, iš New Haven, Conn., žuvęs Korėjoje 1950 m., parvežtas ir palaidotas New Havene sausio 7.

● T. J. Bružkui kurie siuntė aukas į Chicagą jėzuitams, visos aukos gautos, o kas siuntė aukas tiesiog į Urugvajų ir negavo jokio atsakymo, tai ženklas, kad laiškas žuvo. Todėl malonėkite nusiųti banką su atkarpa ir paprašykite, kad parašytų naują čekį vietoj žuvusio ir saugesniu keliu pasiųskite į Chicagą T. Bružko vardu šiuo adresu: Rev. Jonas Bružikas, S. J., 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill., o Chicagos jėzuitai jam persiųs. O jeigu kas siųstų Tėvui Bružkui tiesiai į Montevideo, siųskite apraustu laišku ir nauju adresu: Rev. Jonas Bružikas, S. J., Casilla 1565, Montevideo, Uruguay, S. A., tuomet tikrai gaus.

● Paiškoma Norgelienė Magdė, prieš 15 metų gyvenusi New Yorke. Ieško jos sesuo. Praešti A. Lazaičiui, 843 Hollins St., Md.

PAIEŠKOMA

Karolis Zemaitis ir Juozas Pakalnis, gimę 1918 m., Dovydų kaime, Kazio sūnus. Jiem yra žinių iš Lietuvos. Kreiptis į Darbininko redakcija.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. 100% garant. — pilnas draudimas. Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono, Anglijos tad labai greitais pristatymas.

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašą:

OVERSEAS CARGO CO.
4426 S. Rockwell St.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

Pasisekusi Kalėdų eglutė

Elizabeth, N. J. Jau tampa tradicija, kad Elizabetho skautai kasmet rengia Kalėdų eglutę su programa. Šitokia eglutė buvo surengta ir sausio 8 d. šv. Petro ir Povilo parapijos salėje.

Buvo pastatyta "Kalėdų Zaislai". Tai originalus vieno veiksmo plastiškais šokiais išreikštas vaizdelis, žiūrovams palikęs malonų išpūdį. Kostiumai siūti Vėblaitienės, šokiai paruošti Ramutės Bartytės. Šoko 6—14 metų amžiaus jaunieji. Džiugu tai, jog į programos išpildymą įsitraukia kaskart didesnis berniukų skaičius, kai iki šiol vyraudavo vien mergaitės.

Veikaliuką sustatė ir režisavo pačios skautės. Ypač daug plūso R. Bartytė, A. Didžbalytė, L. Petrauskaitė. Skautų tėvai itin dėkingi, sioms jaunuolėms, besistengiančioms mažuosius atitraukti nuo gatvės bei televizijos ir auklėti juos lietuviškoje dvasioje, Dievo, tėvynės ir artimo idealus į širdis diegiant.

Patį eglutę buvo papuošta skaučių pagamintais papuošalais. Žiūrovų prisirinko pilna salė. Jų tarpe matėsi vietos dvasiška, pranciškiečių seselės, prof. J. Zilevičius, skautų tėvai. Susirinkusieji suukojo apie \$70 skautų veikimui paramti, o Kalėdų senelis apdovanojo skautus ir skautes dovanomis. Po programos skautai šoko, žaidė, dainavo.

Laukų vėjelis.

BRIDGEPORT, CONN.

Praėjusį sekmadienį kleb. kun. J. V. Kazlauskas padarė metinę atskaitą. Pajamų būta 38,000 su viršum. Nors buvo daug pataisyimų ir bažnyčia dekoruota, vienok skolos nepadarė. Parapiečiai dėkingi klebonui už gražiai tvarkomą parapiją. Klebonas iš savo pusės dėkingas parapijiečiams už visokeriopą paramą.

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 12, 3 val. po piet, parapijos salėje. Kalbės svėtas iš New Yorko. Meninę programą dalį išpildys parapijos choras ir kvartetas. Kviečiami visi dalyvauti Lietuvos šventės minėjime.

TAMAQUA, PA.

Mirė Juozas Grabauskas. Velionis ilgai sirgo bendra kasyklų liga — kvėpuojamųjų organų sužalojimu. Ilgai buvo paliegęs. Palaidotas sausio 3 iš šv. Petro ir Povilo bažnyčios. Paliko nuliūdusią žmoną ir broli Antaną Clevelande, Ohio. Jis buvo atvykęs prieš N. Metus aplankyti sergančio brolio, bet nespėjo, nes brolis buvo miręs. Jis padėjo tvarkyti laidotuves ir aplankė pažįstamus. Jis ir anksčiau buvo atvykęs lankyti brolio ir jo šeimos. Brolis Antanas Grakauskas yra advokatas Clevelande.

vokatas Clevelande.

Pavojingi keliai. Lengvas sniegas ir lietus su šalčiu dažnai padaro šios apylinkės kalnuotus kelius labai slidžius ir pavojingus. Taip įvyksta daug nelaimių. Neseniai žuvo vienas lietuvis iš New Philadelphia, Ohio. Jis buvo atvykęs prieš N. Metus sėdėjęs automobiliu su sunkvežimiu.

Gražiai giedojo choras per Kalėdas ir Naujuosius Metus šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje. Chorą moko ir jam vadovauja seselės.

BUFFALO, N. Y., buvo užsėdę vokiečių katalikų išlaikoma vaikų prieglauda, vienuolių seserų pastangomis visi 104 vaikai išgelbėti.

Žinios iš Philadelphia

Pateko į vargą

Šinkūnų šeima, susidedanti iš tėvų, trijų sūnų 8, 7, ir 5 metų ir dukros 1 metų, pateko į vargą, kai susirgus šeimos išlaikytojui Stasiui Šinkūnui, išsibaigė pinigai, maistas, kurias. Prieš pat Kalėdų šventės patyrė apie tai kaimynai suukojo \$89.00 ir nupirko maisto bei kuro. Stambiausias aukotojas buvo šv. Kazimiero parapijos klebonas prel. Ignas Valančiūnas, davęs \$20.00 pinigais ir nupirkęs vaikučiams aprangos už \$55.00. Magdalena Valavičienė ir Antanas Tarvydas aukojo po \$10.00, Bronė Kaulinienė ir dr. Albinas Smulkštyš — po \$5.00, kiti — mažesnes sumas. Anastazijos Binkienės, Vytauto Murauskos ir Antano Šileikos rūpestingumo ir darbo dėka, Šinkūnų šeima Kalėdas galėjo praleisti šventiškoje nuotaikoje. Lietuvių Bendruomenės valdyba papra-

Veikli lietuvių studentė

Žinomų ir veiklių lietuvių pp. Cheleden duktė Rožė yra priešpaskutinį metų studentė Rosemont College, Pa. Jauna lietuvių yra ne tik gabi mokinė, bet ir nepaprastai veikli. Ji turi paveldėjusi abiejų savo tėvelių veiklumą. Ji buvo pirmoji, kuri ten praskynė kelią lietuviškai dainai ir lietuviškiems tautiškiems šokiais, turėjo progos iškelti Lietuvos ir lietuvių vardą. Salia to ji vadovauja apie 100 savo draugių, kurių tikslas gelbėti ir šelpti apylinkės našlaičius, kenčiančius, ligonis ir kt. Šimtai sušelpa, aplankyta, paguosta, parengta vaikučiams psichologijai, kviečiant juos atostogų į šeimas, su jais ekskursuoti.

Ji studijuoja ir rengiasi panašiam savo gyvenimo darbui, nes visuomenės mokslai, psichologija ir kita yra tiesioginės jos studijos.

Pažymėtina, kad ir jos sesutė Karolina, kuri dar mokosi aukštesnėje mokykloje, yra pasižymėjusi studentė, ypač muzikoje. Ji net diriguoja visą mokyklos orkestrą, yra pirmoji artistė. Ji laimėjo antrą vietą varžybose "Ka reiškia man demokratija". Renčiasi ir ji kolegijos studijoms. R.

KALĖDŲ SENELIS IŠ LIETUVOS MIŠKŲ...

New Britain ištikrųjų yra Hartfordo, Connecticut, sostinės priemiestis, priglaudęs nemaža lietuvių, kurie yra susibūrę į šv. Andriejaus parapiją. Jos klebonu yra geraširdis dūkas kun. V. Karkauskas su vikarais lietuviams, — patriotais kun. J. Matučiu ir kun. J. Vilčiausku. Graži bažnyčia, prie bažnyčios prieš kelis metus pastatytas gražus lietuviškas kryžius, po bažnyčia švartai, silta, jauki, visuomet ir visiems parapijiečiams atvira salė. O toje salėje gyvenimas verda: čia renkasi bažnytinės organizacijos, čia sprendžiamos lietuviškos problemos, čia šeštadieninė mokykla, čia skautų sueigos, čia chorų repetitijos, čia liet. šokių repetitijos, čia toks ir toks parengimas. Visi sutelpame, visi jaučiamės savi.

Malonu pastebėti newbritaniškių gražų sutarimą. Nors žmonės susiskirstę į įvairius ratalius ir klubus, bet, kilus bendram lietuviškam reikalui, visi buriasi jį parėmti. Puikų pavyzdį rodo kunigai, ne tik iš sakyklos pranešdami ir paragindami parėmti tą ar kitą reikalą, bet ir patys aktyviai dalyvaujanti.

Programą pradėjo Hartfordo šeštadieninės mokyklos vaidinimu. Jie puikiai atliko Siskino "Džiaugsmą", kurį paruošė mok. Jucėnienė. Tai ilgai ir įvairiaivaizdžiai pasakoję dekoracijos parengė ir šviesas pritaikė skautai vyčiai. Tėvai pasirūpino gražiai svečius priimti; lietuvių bendruomenės valdyba apdovanojo mokytojas Vaidganto monografija.

Jaunutėlis jaunimas jautriai išgyveno pasakos veikėjų problemas: čia jie piktai replikavo ragana, bijojo juodo voro; čia vėl džiaugėsi geraisiais nykštukais, geruoju Vincuku ir gera ja laume. Pasibaigus vaidinimui, visi paskendo savo asmeniškoj pasakoj, šokdami sukintį ar šiaip trespėdami vaiku būry, neužmiršdami žvilgtelti, ar tėvelis, mamytė ir močiutė mato...

CLEVELAND, OHIO

Mirė Markelionienė

Sausio 3 d. Clevelande mirė Katrina Markelionienė išauginusi gausią šeimą. Be sūnų bei dukterų Antano, Juozo, Rožės, Elenos ir Danieliaus, šiai šeimai taip pat priklausė ir Marija Markelionytė - Saukevičienė, žinomo lietuvių patrioto ir veikėjo Florijono Saukevičiaus žmona. Velionė buvo sulaukusi žilos senatvės — 82 metų amžiaus. Kilusi iš Krikštonių kaimo, Seirijų parapijos. I Ameriką atvyko prieš 60 metų ir pastoviai gyveno Du Bois miestelyje (Pa.), kur turėjo savo namus. Buvo palaidota sausio 7 Du Bois kapuose. Pažymėtina, kad, be sūnų ir dukterų, ji taip pat paliko jau ir 20 anūku bei 5 proanūkus.

NEW BRITAIN, CONN.

Pačiam išlinksminime praneša mokytoja: "Kalėdų senelis ateina iš Lietuvos!" Kokia visiems staigmena, išvydus nepaprastą senelį — jis visas baltas!

Zilais plaukais, baltais rūbais, lazda pasiramsčiodamas, atėjo senelis, lydimas nykštukų, traukiančių gražias roges, ku-

riose sėdi mažytė lietuviutė, apsimovusi dovanėlėmis. Senelis sakėsi atkeliavęs iš toli, iš krašto, kur dideli miškai ir daug sniego. Vaikai, neleidami jam baigti, atspėjo iš kur jis atėjęs. Senelis sakėsi esąs labai senas, gyvenęs Lietuvos miškuose jau kelis šimtus metų, visada vilkėjęs baltą rūbą, tad nenorėjęs jo keist ir čia vykdamas. Vaikai teiravosi, ar tikrai miškuose partizanai gy-

"DAINAVA" DETROITE

Sausio 14 d. 7 val. vak. Western High School salėje, 1500 Scotten Ave., Detroito įvyksta tikrą dainų šventę, kurios programą atliks apie 80 iš Čikagos atvykusių dainaviečių. Galinga lietuviška daina, kuri jau skambėjo nuo vieno iki kito krašto Vokietijoje, kuri aplankė visus didžiuosius miestus Amerikoje ir Kanadoje, kuri aidėjo "Civic Opera" ir "Orchestra Hall" — Čikagoje, "Carnegie Hall" — New Yorke ir kt., ši šeštadienį aidės Detroito.

Mielieji dainaviečiai supins mums gražių dainų, tautinių šokių, muzikos bei lietuviškų papročių vainiką. Jie atveš mums dalį mūsų mylimo krašto, su geltonkasėmis lietuviutėmis dėvintomis gražius tautinius rūbus, su žaliuojančiais laukais, klėtėlimis ir virš jų parimusiais medžiais. Porai valandų mes išpersime iš didiesio triukšmo ir scenoje, o drauge ir savo širdyje, pajusime pulsuojančią lietuvišką gyvenimą.

Taip, pajusime gyvenimą, nes A. Merklio muzikiniame vaizdelyje "Vestuvės be piršlybų", kurį režisuoja Alfas Brinka, tiek tautiniai šokiai, tiek muzika ir daina išplaukia vieną sekmadienio popietį Lietuvoje iš lietuviškų krūtinių. Vieni peršasi vieturtei dukrai Marytei, o kitas ja gausa be piršlybų. Kiekvieną veiksma, liūdesį ar džiaugsmą, kaip lietuviui i-prasta, palydi atatinama daina ar tautinis šokis.

CLEVELAND, OHIO

Mirė Markelionienė

Sausio 3 d. Clevelande mirė Katrina Markelionienė išauginusi gausią šeimą. Be sūnų bei dukterų Antano, Juozo, Rožės, Elenos ir Danieliaus, šiai šeimai taip pat priklausė ir Marija Markelionytė - Saukevičienė, žinomo lietuvių patrioto ir veikėjo Florijono Saukevičiaus žmona. Velionė buvo sulaukusi žilos senatvės — 82 metų amžiaus. Kilusi iš Krikštonių kaimo, Seirijų parapijos. I Ameriką atvyko prieš 60 metų ir pastoviai gyveno Du Bois miestelyje (Pa.), kur turėjo savo namus. Buvo palaidota sausio 7 Du Bois kapuose. Pažymėtina, kad, be sūnų ir dukterų, ji taip pat paliko jau ir 20 anūku bei 5 proanūkus.

Atvyksta gen. konsulas

Sausio 14 Clevelande lankysis Lietuvos gen. konsulas J. Budrys. Bus sąjungos Ramovės svečias.

Karnėnui 50 metų

Edv. Karnėnas sausio 15 d. švenčia dvejetainį sukaktį — 50 metų amžiaus ir 30 metų visuomeninės veiklos. Lietuvoj veikliai reikšėsi Lietuvos šaulių sąjungoj ir dainavo įvairiuose choruose. Priklausė Čiurlionio ansambliui ir buvo jo valdybos pirm. Clevelande pirmininkavo lietuvių tremtinių draugijai. Rašė (daugiausia tautininku) spaudoj. Šiuo metu yra Bendruomenės Clevelando apylinkės kontrolės komisijos narys.

Nauja radijo pranešėja

Be įprastinio radijo pranešėjo J. Stempuzio balso, sausio 6 d. kaip pranešėja girdėjome ir L. Janulevičiūtę. Gerai, kad į darbą traukiamas jaunimas. Tik reikėtų prižiūrėti jo kalbą (pvz. Janulevičiūtė darė kirčio klaidų). SP

Pavyzdinga šeima

"Judu jau visi metai vedę. Kaip atsitiko, kad judu dar niekad nesusibarėtė?" "Visai paprastai", atsakė ji draugei: "Visada, kai tik Petras negerai padaro ar pasako, jis atvira ir vyriškai prisipažįsta". "Na, o jei tu padarai klaidą?" "Aš... bet to lig šiol nebuvo atsitikę".

vena ir prašė jiems nunešti linkėjimų!

Baltas Kalėdų senelis buvo vaikų sutiktas su nepaprastu dėmesiu, rimtumu ir pagarba. Atsisveikindami vaikai prašė juos ir kitą metą aplankyti.

Baigiant noriu visiems, taip nuoširdžiai prie šios seimyniškos šventės prisidėjusiems, padėkoti. Ačiū gerbiamesiems parapijos kunigams, mieloms, visuomet pasirodusioms padėti seselėms pranciškietėms, kaimyninei Hartfordo šeštadieninei mokyklai ir mok. Jucėnienėi, skautams vyčiams, Waterburio teatrui, lietuvių bendruomenės tėvams ir visiems, kurie lanko lietuviškus parengimus.

N. B.

CHICAGO, ILL.

TELEPHONE: DEABORN 2-0819 TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

Religious Vocations

GI ir PAVELUOTI PASAUKIMAI KVICIAMI I OBLATUS PROGRAMA PAVELAVSIEMS PASAUKIMAI

Turėdami daug metų patirties duoda geriausia trumpiausiu laiku. Puojaus rašykite šiuo reikalu

Rev. O. L. Munie, O. M. I. Vocation Director Oblate Fathers Belleville, Illinois.

HELP W. FEMALE

N. C. R. 3100 Operator Some experience necessary. Near West Side Co. Offering steady position. 5 day wk. 40 hrs. Pleasant working conditions.

Morgan Sach & Door Co. 2287 Blue Island Ave. Virginia 7-6600 Mr. Zettlemoyer

Immediate openings for STENOGRAPHER (With Calculator experience) Permanent position in Merchandise Mart with GENERAL MOTORS Starting salary \$270 to \$290 per month 5 day week Call Mr. Williams for appointment SUPERIOR 7-9212

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass. Kiekviena sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siuskite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaska, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORWOOD 7-1449; SOUTH BOSTON 8-4618 ar 8-1940; KIRKLAND 7-8333.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles KIEKVIENA SEKMADIENI—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA WBMS, 1090 kilocycles Boston-15, Mass. Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu VEDEJAS — P. VIŠCINIS 31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass. Tel. Brockton 8-1159-R.

Klausykite LIETUVOS ATSLIMIMU radijo valandas. Šeštadieniais 4:30-5:30 val. p. p. Stotis WEVD 1330 kil. 97.9 MEG. (FM) Direktoriaus JOKŪBAS J. STUKAŠ 1264 WHITE STR. HILLSIDE, N.J. Waverly 6-3325

"RŪTOS" LIETUVIŠKOJO RADIO ANSAMBLIS

maloniai kviečia į ruošiamą

"Šurum-Burum" - Juokų, Dainų ir Šokių Vakara

SEKMADIENI, SAUSIO (JAN.) 22, 1956

ŠV. JURGIO DRAUGIJOS SALEJE

180 NEW YORK AVENUE

NEWARK, N. J.

Konferuoja — Akt. ALF. PETRUTIS

Ansambliai vadovauja — ALG. KAČANAUSKAS

Programos pradžia 5 val. p. p.

Po programos — šokiai

Įėjimas \$1.25

Parentkite šį "Rūtos" Ansamblio l-įjį parengimą, kurio tikslas — sukelti pinigų bent dalimi padengti Ansamblio narių išlaidoms vykstant į Chicagoje ruošiamą Dainų Šventę — Liepos (July) 1 d., 1956 m.

SACHMATAI

Veda K. Merkis
Illinois "Open" p-bese pirma vieta pasidalino Albert Sandrin ir musu Povilas Tautvaiša...

JOE DEADY, Georgetown universiteto Washingtono studentas, New Yorke ivyklusiose begimo lenktynese laimėjo pirmąja vieta.

ji latvius. Ir ši kartą, jau gerokai pavargę studentai, buvo priversti nusileisti neriečiams — 54:51. Laimėtojų penketuką sudarė: Tauras, Vygantas, Andrijauskas, Izokaitis ir Žumbakis.

— Viųų S. Amerikos Lietuvos Sporto žaidynių I ratas turėjęs įvykti vasario mėn. pradžioje Chicagoje, nukeltas į balandžio mėn. 7—8 d.d. Žaidynių vykdymas pavestas Čikagos LSSK Nerui.

— Chicago Lietuvos Futbolo Klubo susitikimai su Detroito Kovu buvo pažymėti vietinio futbolo laikraščio National Soccer News. Sio klubo valdybą sudarė: K. Baltramaitis, A. Macevičius ir E. Sulaitis.

— Vilius Juška, LSK Neris narys, išvyko į Sao Paulo Brazijon kur susituoks su vietine lietuviu — Zita Levickaitė ir abu sausio mėn. grįš į Čikagą.

— Vytautas Lazauskas, prieš kiek laiko atsikėles Chicagon iš Anglijos, įsijungė į Chicago Lietuvos futbolo klubą.

— Kalėdų pirmąją dieną LSK Neris buvo suruošęs vakarą Lietuvos Auditorijos patalpose.

— Jonas Soliūnas, kuris redaguoja sporto skyrių Draugo dienraštyje, laimėjo Illinois Universiteto Chicagoje stalo teniso pirmenybes. E. S.

SPORTAS

CHICAGOS SPORTO ŽINIOS

Chicago lietuviai krepšiniškai jau pradėjo šį sezoną. Pirmasis viešesnis pasirodymas įvyko gruodžio mėn. 11 d., kada vietinio liet. sporto klubo Neris jauniai turėjo susitikimą su latvių penketuku — Dauguvos Vanagai. Šių eilėse buvo keli pasižymėję žaidėjai iš žinomos latvių komandos Vokietijoje, tuo tarpu mūsiškiai krepšinį labiau pamatę žaisti jau čia Amerikoje. Rungtynės pasibaigė lietuvių laimėjimu 78:74.

Gruodžio mėn. 17 d. Chicagoje įvyko krepšinio žaidynės, kuriose, negalint atvykti Clevelando žaibo komandai, dalyvavo 3 vienetai: Neris I, Neris II ir studentų Lituanica iš Urbano, Ill.

Pirmose rungtyne susitiko Neris I su Lituanica ir čia pirmieji išplėšė sunkų laimėjimą 62:20. Pasekmės visą laiką vyravo vienu ir antru naudai, tačiau pabaigoje neriečiai buvo laimingesni ir sugriebė pergalę. Komandose žaidė ir taškus pelnė — Neris I: Nunez 30, Izokaitis 0, Bliūdžius 4, Aušra 9, Vaičius 13, Kamarauskas 6; Lituanica: Zubkus 15, Munys 15, Tėvis 11, Bakaitis 3, Germanas 3, Kaunas 13.

Antrasis susitikimas suvedė vel studentus su Neries II komanda, kurią sudarė tie patys jauniai, prieš savaitę įveikusie...

Geras biznieriūs "Kiek kaštuoja kiaušiniai?" "Po 5 centus, bet įskilę tik po 4". "Tai prašau man įskelti du tuzinus".

Diplomatija šeimoje "Aš jau parinkau vardą mergytei", sako žmona vyrui: "Ji vadinsis Ciliutė, Cecilija. Ar negražas vardas?" Vyrui nepatiko tas vardas. Bet jis nenorėjo priešintis; Pakraipė galvą, paskui ir sako: "Gerai; labai gerai. Mano pirmoji meilė vadinosi kaip tik Cecilija. Tad mergytė man primins tą mano pirmąją meilę".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

TALARSKI FUNERAL HOME LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 380 Maple Avenue, Hartford, Conn. Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prieinama kaina. Tel. CHapel 6-1377

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED 3% A YEAR A dividend at the above rate has been declared for the period ending December 31, 1955. THE Kings County SAVINGS BANK Incorporated 1969 135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

ZINIOS APIE NEBUVUSIUS ĮVYKIUS

Būsimasis diplomatas Vytukas atėjo į kambarį su purviniais batais. Mama sako: "Ar tu man nepažadėjai gerai nusivalyti batus prieš eidamas į kambarį?" "Taip, mama".

"O ar aš nežadėjau tavęs sekmadienį niekur neišleisti, jei tu nebūsi geras berniukas?" "Taip, mama. Bet kai aš savo pažado neišlaikiau, tai nereikia laikytis ir tau".

Geras biznieriūs "Kiek kaštuoja kiaušiniai?" "Po 5 centus, bet įskilę tik po 4". "Tai prašau man įskelti du tuzinus".

Diplomatija šeimoje "Aš jau parinkau vardą mergytei", sako žmona vyrui: "Ji vadinsis Ciliutė, Cecilija. Ar negražas vardas?" Vyrui nepatiko tas vardas. Bet jis nenorėjo priešintis; Pakraipė galvą, paskui ir sako: "Gerai; labai gerai. Mano pirmoji meilė vadinosi kaip tik Cecilija. Tad mergytė man primins tą mano pirmąją meilę".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

Kurį laiką buvo tyla. Paskui žmona tvirtu balsu pareiškė: "Ne, mes pakrikštysime ją Marija. Tai primins man mano brangią motiną".

St. Francis Hospital and School of Nursing 25 East Hamilton Place Jersey City, New Jersey.

DISPLAY CARL HOPPL'S BANQUETS — RECEPTIONS All Social Functions. Service for 500 Persons. No Party Too Small. SUNDAY DINNER From Noon to 9 P. M. DAILY DINNER From 12.35 to 9 P. M. SPECIAL RATES, PRIVATE ROOMS AVAILABLE FOR WEDDING RECEPTIONS AND BANQUETS. Valley Stream Park Inn. Merrick Rd., opp. Park, Valley Stream, L. I. Res. Valley Stream 5-6085.

LONDON — NEW YORK — MUENCHEN Transglobus Vaistų siuntinius pristatome į visus Europos kraštus, išskyrus Rumuniją. Pavyzdžiai rodo kaip žemą kainą reikalaujame: Robuden 18 amp. 7.68, Robuden 60 tabl. 5.53, Serpasil 120 tabl. 4.42, Streptomycin 10 gram. 3.75, Terramycin 16 caps. 9.21, Vitamin B-1 100 tabl. 1.53, Vitamin B-12 100 tabl. 1.53, Vitamin C 100 tabl. 3.04, Multivitamin 500 tabl. 3.20, Siunčiant į Rusiją ir jos užimtas sritis, muitas apmokamas iš karto; todėl imama dviguba kaina. Prašoma rašyti angliškai TRANSGLOBUS EXPORT 1590 Second Ave. New York 28, N. Y. (REgent 7-7008)

Norite geros—meniškos fotografijos PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobuvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys VYT. MAZELIS giv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4377

LEIDYKLA PAŠVAISTĖ išleido naujus religinės muzikos kūrinius ADORAMUS TE — mišriam chorui ir BENEDICTUS — moterų chorui. Parašė JULIUS STARKA Abu kūriniai išleisti viename leidinyje. Kaina \$1.50. Gaunami knygyne LAIMA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subūvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas. 85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y. (BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.) Tel.: VI 6-2164 po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

Visais draudimo reikalais kreiptis į draudimo atstovą JUOŽĄ ANDRIUŠĮ LICENSED INSURANCE BROKER Baigęs tam mokslus ir išlaikęs valstybinius egzaminus. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas. Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis: šokiadieniais iki 8 val. vak., šeštadieniais iki 6 val. vak. Juozas Andriušis 238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y. EVergreen 7-8247.

Perskaitęs DARBININKĄ, duok susipažinti kitam ir paragink užsiprenumeruoti. Kiekvienas naujas skaitytojas stiprina lietuviškos spaudos kultūrinį darbą. Surask bent vieną naują DARBININKO skaitytoją 1956 metam!

DISPLAY "PERFECT!" Cradle Song Atkinson, N. Y. Times "Glowing!" Her. Tv. N. Circle in the Square, 5 Sheridan Square (7 Ave. & W. 4 St.) Res. OR 5-9437. Closed. Mon. Eves. Incl. Sun. 8:40. Mats. Sat. and Sun. 2:40.

Let an Expert Craftsman Improve the Comforts of Your Home Furniture Made to Order, S. Covers, Cornices, Trap Erics, Cornices, Reupholstering, Curtains, Chair Bottoms, Cleaning, Reasonable Prices, Special Rates To Religious Institutions. CLAY'S INTERIORS 6462 Dry Harbor Rd. Middle Village L. I., N. Y. TW 4-9446

COLUMBUS HOTEL formerly Knights of Columbus Hotel, Pacific Ave., Opp. St. Nicholas Church ATLANTIC CITY, N. J. SPECIAL RATES \$3.00 and \$4.00 Per Day Restaurant — Grill

UZSISAKYDAMAS DARBININKĄ 1956 METAIS TURĖSI MALONUMO IR TOLIAU SEKTI IDOMIAS IR PATRAUKLIAS PONO TOKIO ĮŠDAIGAS.

Ramunės Ramunių arbatą visada yra gera gerti. Ramunių šviežių žiedų pusė svaro kainuoja \$1.25. Liepos žiedų arbatą geriamą prakaista vieni sukelti, puslės, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų pusė svaro — \$1.25. Pupalaiškis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltigei, reumatizmui ir kirminams išvaryti. Pupalaiškių lapų pusė svaro — \$1.25. Trejanka tinkta pašalinti įvairiom vidurių piktybėm. Trejanka — 75c. Visa kartu gali gauti už prištustus \$4.00. ALEXANDER'S CO. 414 Broadway South Boston 27 Mass. Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA 340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y. Garantuoti taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers). Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica. Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke. Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN Inc. KABARETAS VYT. BELECKAS savininkas Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc. 1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9536 (Erie Forest Ave. stoties) Ridgewood

DISPLAY BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME 254 W. Broadway South 318 JOSEPE BARASEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. Andrew 8-2590

FUNERAL HOME 197 W. 4th St. Ca. Bridge, PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Reikale šaukiate: Tel. TR 6-6454

NEW YORKAS Evergreen 8-9770 Joseph Garszva GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043 Matthew P. Balla (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLA—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

Tel. EVERgreen 7-4335 Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYCIA 423 Metropolitan Ave Br oklyn, N. Y.

J. B. SHALINS ŠALINSKAS Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. VIrginia 7-4499

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

T. V. Gidžiūnas, OFM

Brooklyno pranciškonų vie-
nuolyno viršininkas, ir T. P.
Giedgaudas, OFM, spaustuvės
administratorius, sausio 7—8
d.d. lankėsi Toronte, kur daly-
vavo ateitininkų konferencijo-
je.

Teatro 35 metų

minėjimas, kurį rengia New
Yorko Kultūros Taryba, iš
sausio 21 d. nukeliamas į kovą
17 d.

Algirdas Landsbergis,

rašytojas, laimėjęs 1954 m.
Draugo romano konkursą, pa-
kviestas į Maironio šeštadieni-
nę mokyklą mokytoju. Jis dė-
stys lietuvių kalbą ir literatūrą.
Yra mokytojas Wiesbadene
ir Kasselyje, tremtinių stovyk-
lose.

Laimos knygyne

pereitais metais labiausiai
perkamos knygos buvo: N. Ma-
zalaitės — Negestis, A. Rūtos
— Trumpa diena, J. Vaičiūle-
no — Tėvynės sargyboje, Z.
Ivinskio — Sventas Kazimie-
ras, J. Jankaus — Namas geroj
gatvėj, P. Andriūšio — Tipelis,
A. Vaičiulaičio — Pasakojimai.
Iš poezijos pirmaujanti knyga
buvo L. Andriekaus — Atvi-
ros marios.

Algis Gudelis

švenčių proga New Yorko
skautų "Tauro" tuntui padova-
nojo tenisui stalą.

Mirė

Veronika Samienė sausio 7
d. palaidota iš Angelų Kar. pa-
rapijos bažnyčios šv. Jono ka-
pinėse.

Antanas Balevičius sausio 11
palaidotas iš Angelų Kar. pa-
rapijos bažnyčios.

Darbininko dramos konkurso
sprendimas įvyks sausio 20
d., premijos įteikimas Darbi-
ninko vakare — sausio 29 d.
Ta proga Bostono vaidintojų
grupė vaidina V. Karklinio 3
veiksmų linksną komediją
"Raudonąjį vyną". Svarbiausį
vaidmenį vaidina Henrikas Ka-
činskas.

V. Verikaitis,

solistas, iš Toronto, trum-
pam lankėsi New Yorke.

Už a. a. Juozo Kundroto

sielą mišios ir egzkvijos bus
sausio 14 d. 8:30 v. ryto Ange-
lų Kar. parapijos bažnyčioje.

Baltų studentų konferencija

Kiekvienais metais vyksta
baltų studentų konferencija,
kurioje aptariamos veiklos gai-
rės, tvirtinama nauja centro
valdyba, priimamos rezoliucij-
os, išsijama naujų draugų,
pasidalinama kultūros lobiais
ir t. t.

Tokia konferencija šiais me-
tais šaukiama sausio 28 d. Bal-
tic Freedom House, 131 E. 70
St., New Yorke.

Be organizacinių klausimų,
konferencijoje bus du svarbūs
įvykiai.

Centro valdyba suorganiza-
vo savo kraštų foto parodą, ku-
ri bus kilnojama į tas kolegij-
as, kur studijuoja pabaltiečiai
studentai.

Parodos tikslas yra supažin-
dinti amerikiečius studentus su
Pabaltijo kraštais bei parodyti,
kokia skriauda jiems daro oku-
pantai. Paroda bus atitinkamo
meniško lygio, kad amerikie-
čiams studentams padarytų ge-
resnį įspūdį. Lietuvių skyriui

nuotraukos bus parenkamos iš
V. Augustino foto archyvo. Jos
atidarymas įvyks konferencijos
metu.

Antras svarbus įvykis —

į konferenciją atsilankys ir
pagrindinę kalbą pasakys, Cos-
ta Rico ambasadorius Jungti-
nėms tautoms Benjamin Nu-
nez.

Jis reiškia dideles simpati-
jas pavergtom tautom. Šio gar-
bingo asmens atsilankymas į
pabaltiečių studentų tarpą yra
reikšmingas įvykis, todėl tiki-
masi, kad lietuviai studentai,
tai įvertindami, gausiai daly-
vaus konferencijoje.

Po konferencijos vakare,

kaip jau įprasta,
įvyks koncertas balius, ku-
rio programą išpildys geriausi
studentų talentai.

Šiemet lietuvius atstovaus
Audronė Gaigalaitė iš Phila-
delphijos ir Aldona Kanaukaitė
iš New Yorke. Be to, progra-
moje dalyvauja estų Albert
Vaart — bosas, Tiiu Parli —
baletų šokėja, latvių studentų
tautinių šokių grupė bei teno-
ras Janis Klavsons. Po koncer-
to balius ir šokiai, kuriems
gros lietuvių R. Kontrimo or-
kestras.

Kadangi konferencija bei
koncertas rengiami Baltų Stu-
dentų Federacijos, kuriai ir
lietuvių studentai priklauso,
tai būtų kaip ir pareiga lietu-
viam student. Šioje konferen-
cijoje ir koncerte dalyvauti.
Taip pat kviečiami ir visi lie-
tuviai, nes tuo Federacija susi-
lauks moralinės bei materiali-
nės paramos, be kurios organi-
zacija negali gyvuoti.

P. Rimkantas.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškau Petronės Bielūnienės
ir Onos Palionienės (Aleknavi-
čiūtės), Raišupio kaimo, Sasna-
vos valsčiaus. Ieško sesuo Ma-
rė Buragienė. Prašau atsiliepti
šiuo adresu: Mrs. Adella Kal-
vaitis, Bethlehem, Conn.

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių
butas su centraliniu šildymu.
Butą apžiūrėti galima po 6 val.
vakaro. 8559 88th St. Woodhaven, N.Y.
Tel.: VI 9-8623

MARCH OF DIMES rinkliava polio ligos aukom daroma visoje
Amerikoje sausio 3—31. Čia matome 1912 metų automobilį, kuris
su plakatais išvažiavo iš Rockaway Beach, N. Y., ir pasiekė Read-
ing, Pa.

LIETUVIŲ LIAUDIŠ MENO PARODA

Elizabeth, N. J. Nepriklauso-
mybės šventės minėjimo proga
A. L. B. Elizabetho apylinkė
miesto bibliotekos auditorijoje
rengia lietuviško liaudies me-
no parodą amerikiečiams. Gre-
ta liaudies meno eksponatų bus
taip pat istorinis — antikomu-
nistinis, pašto ženklų bei nu-
mizmatikos ir kiti skyriai. Eks-
ponatai renkami netik iš vietos,
bet ir New Yorke ir kitų apy-
linkių lietuvių. Parodos rengi-
mo darbus vykdo komitetas,
sudarytas iš veikesnių vietos
lietuvių. Į parodos garbės ko-
mitetą pakviesti žymieji mie-
sto administracijos asmenys ir
lietuvių parapijos klebonas
kun. M. Kemėžis. Parodos ati-
darymas, dalyvaujant kviest-
iems svečiams, įvyks vasario
12 dieną 3 val. p. p. Paroda tę-
sis 2 savaites ir bus atdara
kasdien nuo 4 val. iki 9 val.
vakaro.

Atidarymo žymesniems daly-
viams numatoma įteikti po
knygą. Ruošiama brošiūrėlė,
kurioje tilps trumpa Lietuvos
istorijos santrauka ir parodos
apžvalga. Ją gaus visi parodos
lankytojai. Įėjimą į parodą
puoš simboliškas Lietuvos pa-
veikslas ir Pabaltijo žemėlapis.

NEW HAVEN, CONN.

Klebonas kun. Gradeckas
sausio 14, šeštadienį, yra už-
kvietęs į vaišes visus choristus
ir parapijos darbininkus. Tai
įvyks Irvoli restorane.

Prieš gavėninę vakarienę į-
vyks vasario 12, sekmadienį, 6
val. vakare, parapijos salėje,
339 Greene St. Po vakarienės
šokiai. Bilietų kaina \$2.50.
Kviečiami atsilankyti ir iš toli-
mesnių apylinkių.

J. K.

CAMBRIDGE, MASS.

M. Norbutas sausio 3 grįžo
iš ligoninės pereidamas į prie-
glaudos namus.

B. Valaikienė bažnyčios re-
montui aukojo \$10.00.

Kun. P. Juškaitis sausio 8
davė parapijos apskaitą. Teko
pasidžiaugti, kad 1955 buvo
tikrai sėkmingi.

Metinis parapijos banketas
įvyks vasario 12. Bilietai gau-
nami Daukanto krautuvėje,
klebonijoje, pas kolektočius ir
B. Jakutį.

Bostono apylinkėje yra trys
lietuviškos radijo programos,
kurių kiekvienai skirtingai at-
sisveikina programos pabaigo-
je: vienas baigia sakydamas
sudiev, antras sako viso labo,
trečias sako iki kito sekmadi-
nio.

Mirė paskutiniu metu E.
Malukienė, C. Beliauskienė, K.
Zinskienė, I. Vabalas. Visi pa-
laidoti iš N. P. M. bažnyčios.
Karšt. Patr.

HARTFORD, CONN.

L. D. S. 6-tos kuopos susirin-
kimas šaukiamas sausio 15, 1
val. popiet, įprastoje vietoje.
Prašoma visų dalyvauti ir at-
naujinti "Darbininko" prenu-
meratą. Čia pat gausite, kurie
dar nėra gavę, nemokamai kny-
gą, atsiųstą iš centro.

Siems metams išrinkta val-
dyba sekančios sudėties: pirm.
S. Srupšas, vice pirm. J. Pavi-
lonis, išd. P. Manikienė, sekr.
J. Bernota, fin. sekr. A. Patec-
kis, tvarkdarys A. Mazalas.

A. J. P.

Parduodamas elektrinis šal-
dytuvas tik dvių metų se-
numo — už pusę kainos. Ge-
ros firmos ir švariai užlai-
komas atrodą lig naujas.
Kreiptis Tel. EX 2-2410
nuo 7—9 v. v.

BOSTONO ŽINIOS

Atvyksta prel. E. Stukelis

Sausio mėn. 14 d. į Bostoną
iš New Yorke atvyksta kun.
prel. E. Stukelis, kuris šv. Petro
parapijos bažnyčioje sausio
mėn. 14 d. 4 val. p. p. ir sau-
sio mėn. 15 d. 9 val. ryto klau-
sys išpažinčių latvių kalba.

Paiškins dėl ateivių išleidimo
Sausio mėn. 16 d. New Eng-
land Mutual Hall, Boston, nuo
10 val. ryto ligi 4 val. p. p. vyks
įvairios paskaitos ir paaiškini-
mai, kokių būdu galima iš Vo-
kietijos Amerikon paimti dar
ten likusius DP. Prisimenant,
kad šie metai tokiai immigra-
cijai yra paskutiniai, o Vokieti-
joje yra dar likę 7500 lietuvių,
vertėtų lietuviams šiom pas-
kaitom susidomėti ir jose daly-
vauti.

Paskyrė klebonu

So. bostonietis kun. Pranciš-
kus Jakimavičius - Jackmauh,
jėzuitas, jau keliolika metų,
kaip dirba misijonieriaus dar-
ba Vakarų Indijos salose. Kalė-
doms jis gavo paskyrimą būti
vienos misijų stoties klebonu,
tačiau ta stotis dabar turi dar
tik vieną daržinę, kuri turės
atstoti ir bažnyčią ir kleboni-
ją. Toji misijų stotis yra Cay-
man saloje Karibų jūroje. Ji
yra 17 mylių ilgumo ir 7 my-
lios platumo. Kun. Pranciškus
Jakimavičius yra pirmasis mi-
sijonierius, kuris toje saloje
apsigyvens. Dabartinis jo adre-
sas: St. Ignatius Mission, Grand
Cayman Island of Jamaica, B.
W. I.

Pagerbė prel. M. Krupavičių

Sausio mėn. 7 d. šv. Petro
parapijos salėje įvyko iškilmin-
ga vakarienė prel. M. Krupavi-
čiui pagerbti. Į šią vakarienę
susirinko apie 300 žmonių, ku-
rie išreiškė savo meilę ir pa-
garbą šiam didžiam lietuvių
tautos veikėjui. Vakarienės
metu šv. Petro parapijos cho-
ras pagiedojo keletą kalėdinių
giesmių ir lietuviams brangių
dainų.

Kaziui Mockui

padaryta tulžies operacija
Deaconess ligoninėje. Operaci-
ja pavykusi gerai, ligonis pa-
mažu sveiksta.

Lituanistinėje mokykloje

baigus pirmąjį pusmetį, bus
egzaminai į visus skyrius ir
gimnazijos klases šeštadienį,
sausio 21.

Dr. J. Girnias

Kultūros Klubo susirinkime
sausio 7 kalbėjo apie neseniai
mirusį ispanų filosofą Ortego y
Gasset, kuris žinomas savo
veikalu apie mūsų laikų ma-
sės (žmonių kolektyvo) vyra-
vimą

Studentų dailės paroda,

rengiama studentų santarie-
čių, Bostone atidaroma sausio
14 d., šeštadienį, 3 val. popiet
Taut. Namuose, 484 E. 4th St.,
So. Boston. Per atidarymą kal-
bės dail. Viktoras Vizgirda. Pa-
roda bus atidaryta šeštadienį
3—8 val. ir sekmadienį 11—7
val. Visuomenė kviečiama gau-
siai atsilankyti. Parodoje daly-
vauja dešimt studentų dailinin-
kų iš visos Amerikos. Dail. V.
K. Jonynas parodą karakteri-
zavo, pareiškdamas, jog joje
"yra ir tokių gerų darbų, ku-
riuos visiškai drąsiai galima
būtų dėti į bet kokią parodą".

Šeštadienį, sausio 28

Baltų Studentų Federacija rengia

tradicinį

KONCERTĄ

su

ŠOKIAIS

WEBSTER HALL MANOR

119-25 E. 11 St., prie 3 Ave., New York

PROGRAMOJE:

A. Gaigalaitė, sopr., A. Kanaukaitė, piano
solo, Tiiu Parli, baletų šokėja, latvių studentų
tautinių šokių trupė, Janis Klavsons, tenoras,
Albert Vaart, bosas.

Šokiams gros Rič. Kontrimo orkestras

Pradžią 7:30 val. vak.

Sausio 28 d., šeštadienį,

SVIESOS Sambūrio New Yorko skyriaus rengiamas

DIDYSIS METINIS KAUKIŲ BALIUS

GRAND PARADISE SALEJE
320 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Salė kaip pasakoje — linksma mėninė dalis — baletas —
kostiumų paradas ir premijavimas — gėlių šokiai — mu-
zikinės staigmenos — linksmos išdaigos.

Šokiams gros JOE THOMAS orkestras

Pradžią 8:30 val. vak.

Vietas užsisakyti iš anksto telefonais
EV 7-0463 ir DE 5-1695

Bilietai gaunami Laimos knygyne, pas sambūrio narius.

SAUSIO 29 d., SEKMADIENI, ŠV. ANTANO PARAPIJOS SALĖJE,

715 LEONARD ST., BROOKLYN, N. Y. (ten, kur praeitais metais įvyko Darbininko vakaras) įvyks

DARBININKO TRADICINIS VAKARAS

Programoje:

Darbininko dramos konkurso premijos įteikimas • V. Karklinio 3 veiksmų
komedija **RAUDONASIS VYNAS**. Vaidina Bostono lietuvių dramos sambū-
ris, dalyvaujant dramoms aktoriui HENRIKUI KAČINSKUI. Režisuoja dramos
aktorė A. GUSTAITIENĖ, dekoracijos dail. V. VIZGIRDOS • Šokiai grojant
JOE THOMAS orkestrui • Užkandžiai ir gėrimai.

Visi, ypač jaunimas, yra kviečiami dalyvauti šiame rengime.

Pradžią — 4 val. p. p.

Įeinant aukojama: 1.50, 2.00.